

Innovasjon Norge Hovedkontoret
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Dykkar ref.

Vår ref.

Dato

19/51-24

20.12.2019

Statsbudsjettet 2020 – oppdragsbrev til Innovasjon Noreg

1 Økonomisk ramme til disposisjon for 2020

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) gjev i dette oppdragsbrevet ramma til Innovasjon Noreg over kap 553, postane 65 og 74. Departementet delegerer forvaltinga av ramma til Innovasjon Noreg.

Departementet viser til Prop. 1 S (2019–2020) for departementet og Innst. 16 S (2019–2020). Det er laga nye retningslinjer for forvaltinga av kap. 553, post 61, og retningslinjene for kap. 553, post 74, er oppdaterte (sjå vedlegg 1 og 2). For kap. 553, post 65, gjeld "forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler", jf. vedlegg 3. Oppdragsbrevet inneheld presiseringar av dokumenta som er nemnde ovanfor.

Tabell 1 Midlar som blir stilte til disposisjon for verksemda til Innovasjon Noreg i 2020

Kap.	Post	Namn	Beløp i 1 000 kr
553	65	Omstilling	14 000
553	74	Klynger og innovasjon	136 162
SUM			150 162

Departementet stiller totalt 150,2 millionar kroner til disposisjon for Innovasjon Noreg i 2020. Løyvingane skal òg brukast til administrasjons- og gjennomføringskostnadene som er knytte til ordningane. Det inkluderer kostnader i samband med evaluering og analysar.

Det er ikkje høve til å omdisponere mellom kapitla. Bruken av midlane skal følgje avtalte programplanar. Forslag om endra bruk skal avklarast med departementet i styringsdialogen.

2 Mål for Innovasjon Noreg og andre fellesføringar frå departementa

Meld. St. 22 (2011–2012) *Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og SIVA SF* slo fast målstrukturen for Innovasjon Noreg. Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til oppdragsbrevet for 2020 frå Nærings- og fiskeridepartementet for fellesføringar.

3 Oppdraget frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet

3.1 Regional- og distriktspolitiske mål

Målet for regional- og distriktspolitikken er regional balanse gjennom å ha vekstkraft, likeverdige levekår og berekraftige regionar i heile landet. Ein berekraftig region har ei balansert samansetjing av befolkninga, og forvaltar menneskelege ressursar og naturressursar for utvikling og verdiskaping, no og i framtida. Dette vil leggje til rette for å halde på hovudtrekka i busetjingsmønsteret.

Midlane over programkategori 13.50 «Distrikts- og regionalpolitikk» er øyremerkte økonomiske verkemiddel for å realisere dei nasjonale regional- og distriktspolitiske måla. Stortinget har vedteke ein del endringar under programkategorien som følgje av regionreforma. Måla for programkategorien er difor endra. Hensikta er å leggje til rette for desentralisering, tydelegare arbeidsdeling og tydelegare prioriteringar, både geografisk og mellom mål.

Regjeringa vil medverke til vekstkraftig næringsliv i regionar og distrikt gjennom innsats tilpassa regionale moglegheiter og utfordringar. Fylkeskommunane har som folkevalt nivå ansvar for å leggje til rette for verdiskaping og samfunnsutvikling i sitt fylke. Med regionreforma er den regionale samfunnsutviklarrolla til fylkeskommunane framheva og styrkt. Fylkeskommunane har det leiande ansvaret for å utvikle, samordne og følgje opp regionale mål for utvikling i sitt fylke og for dei regionale strategiane. Som følgje av regionreforma, får fylkeskommunane auka ansvar for verkemiddel som er sentrale for å mobilisere og utvikle særleg små og mellomstore bedrifter og gründerar i alle delar av landet. Innovasjon Noreg skal utløyse samfunnsøkonomisk lønnsam næringsutvikling og moglegheiter for næring i regionane.

Regionalpolitikken skal leggje til rette for vekst og utvikling i heile Noreg, ved at ulike delar av landet kan få mest mogleg ut av potensialet sitt. Politikken skal ta utgangspunkt i kva moglegheiter som finst i regionane, basert på lokal kjennskap og lokalt initiativ. Distriktspolitikken skal i tillegg jamne ut skilnader mellom område (også internt i regionane) ved å kompensere for ulemper som følgjer av den geografiske plasseringa, slik som reiseavstand og små marknader. For distriktspolitikken står òg målet om likeverdige levekår sentralt. Fylkeskommunane, Siva, Noregs forskingsråd og Innovasjon Noreg har ei sentral rolle i arbeidet med å realisere desse måla.

3.2 Samarbeid med andre nasjonale aktørar og med fylkeskommunane

Fylkeskommunane har ei sentral rolle som regional samfunnsutviklar. Departementet forventar at Innovasjon Noreg har eit godt samarbeid med fylkeskommunane, Siva og Forskringsrådet om dei regionale måla og strategiane for næringsutvikling. Departementet ber

Innovasjon Noreg, gjennom rolla si som innovasjonspolitisk rådgjevar for eigarar og oppdragsgjevarar, å medverke til å styrkje fylkeskommunane som samfunnsutviklarar i tråd med regionreforma. Samarbeidet skal gje ei klar arbeidsdeling mellom dei ulike aktørane, og skape ein god regional infrastruktur for innovasjon. Departementet støttar opp om avtalane som er inngåtte mellom fylkeskommunar og verkemiddelaktørane på fylkesnivå.

3.3 Nærare om oppdraget frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Hovudmål 1: «Vekstkraftig næringsliv i regioner og distrikt»

Kap. 553, post 65 «Omstilling»

Fylkeskommunane har ansvaret for omstillingsarbeidet i eige fylke. I omstillingsarbeidet er det viktig at fylkeskommunane, Innovasjon Noreg og omstillingskommunane samarbeider aktivt. Departementet fører vidare Innovasjon Noreg som nasjonalt kompetanseorgan for lokalt omstillingsarbeid, og har sett av 14 millionar kroner til dette i 2020. Det er ein auke på 1 million kroner frå 2019, fordi KMD forventar at det blir nokon fleire kommunar å følgje opp i 2020 enn i 2019. Innsatsen skal medverke til hovudmål 1 «Vekstkraftig næringsliv i regioner og distrikt» gjennom at det blir etablert nye arbeidsplassar i kommunar/regionar som opplever at sysselsetjinga minkar vesentleg. Innovasjon Noreg skal på oppdrag frå fylkeskommunane hjelpe omstillingsprosjekt over heile landet med råd, rettleiing, kvalitetssikring og gjennomføring av evalueringar og liknande. I tillegg skal Innovasjon Noreg utvikle arbeidsfeltet, slik at dei ulike verktøya er relevante for dei ulike målgruppene.

Departementet ser gjerne at Innovasjon Noreg ser arbeidet sitt med regional omstilling i samanheng med anna arbeid for næringsutvikling som både Innovasjon Noreg, Siva og andre gjer lokalt.

Kap. 553, post 74 «Klynger og innovasjon»

Departementet tildeler Innovasjon Noreg 136,2 millionar kroner over kap. 553, post 74, til Norwegian Innovation Clusters, Innovasjonspartnarskap og Bioøkonomiordninga. Innovasjon Noreg fordeler midlane mellom programma. Innsatsen skal medverke til å nå hovudmålet. Til og med 2019 ble Bedriftsnettverk finansiert på denne posten. Oppdragsgjevaransvaret for Bedriftsnettverk er overført frå KMD, NFD og KUD til fylkeskommunane frå 2020, og midlane er overførte til kap. 553, post 61 «Kvalifiserende og mobiliserende næringsutvikling».

Midlane skal nyttast i tråd med dei nye retningslinjene for kap. 553, post 74 (vedlegg 2).

Norwegian Innovation Clusters

Norwegian Innovation Clusters skal auke innovasjonsevna og verdiskapinga til bedriftene som deltek i klyngjesamarbeidet, styrkje rolla klyngjene har som tilretteleggjar for fornying og vekst i næringslivet, og auke klyngenes bidrag til å utvikle attraktive innovasjonsøkosystem nasjonalt og regionalt.

Innovasjon Noreg skal som programansvarleg, i samarbeid med Siva og Forskingsrådet, kome med framlegg til naudsynte endringar i programma for godkjenning i departementa. Endringar i programplanen for klyngjeprogrammet Norwegian Innovation Clusters skal gjennomførast i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Midlane til klyngjeprogrammet kan nyttast i heile landet.

Innovasjonspartnarskap

Målet med Innovasjonspartnarskap er å auke produktiviteten, å redusere kostnadene og få til auka kvalitet i tilbod og tenester i offentleg sektor, og finne nye marknadsmoglegheiter for næringslivet som medverkar til å løyse langsiktige og strategiske behov i det offentlege. Målgruppa er offentleg sektor og næringslivet.

Departementet er oppteke av kva offentleg sektor betyr for arbeidsplassar og livskvaliteten i heile landet. Små kommunar vil framover stå framfor strukturelle utfordringar, som mangel på arbeidskraft og vekst i omsorgsbyrda. Utfordringane gjev eit særleg behov for innovasjon. Departementet er difor oppteke av at prosjekt for å utvikle løysingar som vil bety mykje for offentleg sektor i distriktsområde, blir finansierte under ordninga.

Departementet deltek i referansegruppa for evalueringa av Innovasjonspartnarskap. Evalueringa legg grunnlaget for vidare arbeid med kriterium for måloppnåing. Departementet er særleg oppteke av vurderinga av verdiskaping i offentleg sektor, og ber om å bli involvert i dialogen om kriteria. Departementet skal godkjenne kriteria for måloppnåing.

Bioøkonomiordninga

Bioøkonomiordninga skal medverke til å byggje opp ei ny vekstnæring i Distrikts-Noreg og auke verdiskapinga i viktige distriktsnæringar. Målet med ordninga er å medverke til auka verdiskaping og berekraftig omstilling av norsk næringsliv ved å utnytte det marknadspotensialet som bionæringane representerer, basert på ressursar frå hav, jord og skog.

Midlane skal berre nyttast i verkeområdet for distriktsretta investeringsstøtte og vere i samsvar med regionale utviklingsstrategiar.

Oppfølging av nordområdestrategien til regjeringa

Departementet følgjer opp målet om auka verdiskaping med å prioritere satsinga på leverandørutvikling frå *Høgare opp i verdikjeda* (2017–2020). Målet er fleire konkurransedyktige leverandørmiljø. 2020 er siste året med finansiering frå KMD. Tiltaka i 2020 er

- Løyvinga til ei satsing på Bedriftsnettverk i nord N2 som blei starta i 2017 og avslutta i 2019. Innovasjon Noreg skal nytte dei ubrukte midlane for satsinga N2 i nord i samsvar med prosjektplanen.
- 4,1 millionar kroner til å mobilisere bedrifter over kap. 553, post 74, til auka bruk av FoU, innanfor ramma til FORREGION, levert av Forskingsrådet
- 9 millionar kroner til kompetanseutvikling av tilsette i næringslivet gjennom etter- og vidareutdanning. Midlane er frå 2020 innlemma i rammetilskotet til fylkeskommunane

og tekne i vare i den særskilde fordelinga for 2020 under kap. 572, post 60 «Innbyggertilskudd».

Satsinga i nord skal gjennomførast i tett samarbeid mellom departementet, Troms og Finnmark fylkeskommune, Nordland fylkeskommune, Sametinget, Innovasjon Noreg og Forskningsrådet, i tråd med nordområdestrategien frå regjeringa og felles prosjektoptale datert 14. juni 2018.

3.4 Nærare om overføring av oppdragsgjevaransvar frå staten til fylkeskommunane

Kap. 553, post 61 «Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling»

Fylkeskommunane får frå 2020 oppdragsgjevaransvar for Bedriftsnettverk, Mentortenesta for gründerar og delar av Landsdekkjande etablerartilskot i regi av Innovasjon Noreg og Sivas inkubasjonsprogram og næringshageprogram. Fylkeskommunane skal mobilisere og leggje til rette for bedriftsutvikling og nyskaping i alle delar av sitt fylke. Tidlegare kap. 550, post 62 «Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordningar i distriktene»¹, blir òg lagt inn i denne posten. Vedlegg 6 gjev ei oversikt over verkemidla og samla beløp som er overførte frå departementa.

Føremålet med å overføre oppdragsgjevaransvaret frå staten til fylkeskommunane, er å gjere det mogleg med ei regional tilpassing av innsatsen under desse ordningane, som til i dag har vore forvalta av staten. Ordningane er særskild viktige for å mobilisere og kvalifisere fleire bedrifter og gründerar i distrikta til større marknader og nasjonale støtteordningar. Fylkeskommunane får ansvaret for å utforme og dimensjonere oppdrag til Innovasjon Norge og Siva i sitt fylke ut frå regionale behov og prioriteringar. Føremålet med oppgaveoverføringa er i tillegg å tydeleggjere arbeidsdelinga mellom staten og fylkeskommunane i næringspolitikken.

Departementet tildeler fylkeskommunane til saman 763,3 millionar kroner over kap. 553, post 61. Løyvinga inkluderer administrasjons- og gjennomføringskostnader for Innovasjon Noregs og Sivas forvaltning av ordningane. Kvar fylkeskommune har ansvaret for å dekkje administrasjons- og gjennomføringskostnadene for sitt oppdrag til Innovasjon Noreg. Innovasjon Noreg sentralt skal berekne vederlaget for administrasjons- og gjennomføringskostnader for kvart fylkesoppdrag basert på erfaringstal. Vederlag for særskilde satsingar utover dei ordinære tenesteleveransane, må Innovasjon Noreg avtale med den einskilde fylkeskommune.

4 Administrative føringar

Departementet viser til dei administrative føringane i oppdragsbrevet til Innovasjon Noreg frå Nærings- og fiskeridepartementet for 2020 og retningslinjene for postane. Felles rapporteringskalender for 2020 følgjer som vedlegg til oppdragsbrevet frå Nærings- og

¹ Bedriftsretta låne- og tilskotsordningar skal berre nyttast i verkeområdet for distriktsretta investeringsstøtte og i tråd med retningslinjene for posten (vedlegg 1).

fiskeridepartementet. Innovasjon Noreg skal rapportere til departementet i tråd med vedlegg 4 til dette brevet.

Særskilde målgrupper

Departementet ber Innovasjon Noreg halde fram med å prioritere kvinner og medverke til fleire kvinnelege entreprenørar i tillegg til å få fleire kvinner inn i leiing og styre. Innovasjon Noreg skal òg vurdere søknader etter kvalitet. Innanfor desse rammene er det for næringsretta ordningar eit mål at minst 40 prosent av verkemidla skal nå fram til bedrifter med kvinneleg leiar eller eigar.

Med helsing

Anne Karin Hamre (e.f.)
ekspedisjonssjef

Helene Edwardsen
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk signert og har difor ikkje handskrivne signaturar.

Vedlegg 1: Retningslinjer for forvaltning av midler over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett kap. 553, post 61 (ny)

Vedlegg 2: Retningslinjer for Innovasjon Norges forvaltning av tilskudd over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, kap. 553 post 74 (revidert)

Vedlegg 3: Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler

Vedlegg 4: Veileder til tall- og aktivitetsrapportering for kap. 553, post 61, 65 og 74.

Vedlegg 5: Fylkesfordeling 2020

Vedlegg 6: Oversikt over tiltak/programmer som inngår i kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Vedlegg 7: Forskrift for Arktis 2030

Kopi:

Akershus fylkeskommune

Aust-Agder fylkeskommune

Buskerud fylkeskommune

Finnmark fylkeskommune

Landbruks- og matdepartementet

Møre og Romsdal fylkeskommune

Nordland fylkeskommune

Nærings- og fiskeridepartementet

Oslo kommune

Riksrevisjonen

Trøndelag fylkeskommune

Oslo kommune

Riksrevisjonen

Østfold fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune

Vest-Agder fylkeskommune

Østfold fylkeskommune

RETNINGSLINJER FOR INNOVASJON NORGESFORVALTNING AV TILSKUDD OVER KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENTETS BUDSJETT, 553 POST 74. (Gjelder fra 1. januar 2020)

Retningslinjen er utarbeidet i medhold av Reglement for økonomistyring i staten § 8, og Bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 6 om forvaltning av tilskuddsordninger. Regelverket gjelder Innovasjon Norge sin forvaltning av ulike programmer under tilskuddspostene.

- For Innovasjon Norge gjelder egen lov. Videre gjelder fellesføringer fra oppdragsbrevet til Nærings- og fiskeridepartementet.

KAPITTELOVERSIKT

Kapittel 1: Formålet med retningslinjene

Kapittel 2: Mål, kriterier for måloppnåelse og tildelingskriterier

- Norwegian Innovation Clusters
- Innovasjonspartnerskap
- Bioøkonomiordningen

Kapittel 3: Krav og vilkår for programbeskrivelser og regelverk for tilskuddsordninger

Kapittel 4: Samarbeid mellom fylkeskommunene og virkemiddelaktørene

Kapittel 5: Saksbehandlingsregler og andrekrav og føringer

Kapittel 6: Rapporteringer

Kapittel 7: Evalueringer

Kapittel 8: Oppheving av eksisterende regelverk

KAPITTEL 1. FORMÅLET MED RETNINGSLINJENE

Formålet med retningslinjene er:

- å sikre at virkemiddelaktørenes bruk av midler over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett følger Stortingets budsjettvedtak innenfor de rammene som er beskrevet der
- å gi utdypende føringer for hvilke regler som gjelder.

Retningslinjene kommer i tillegg til årlige oppdrags- eller tildelingsbrev der bl.a. konkrete bevilgninger som stilles til disposisjon omtales.

KAPITTEL 2. MÅL FOR ORDNINGENE. KRITEIRER FOR MÅLOPPNÅELSE. TILDELINGSKRITERIER.

2.1. NORWEGIAN INNOVATION CLUSTERS (KLYNGEPROGRAM)

Klyngeprogrammet er et samarbeid mellom Norges Forskningsråd, Siva og Innovasjon Norge, og driftes av Innovasjon Norge.

2.1.1 Formål

Norwegian Innovation Clusters skal bidra til verdiskaping i norsk næringsliv gjennom å utløse, forsterke og gjennomføre samarbeidsbasert utvikling. Det er satt opp tre formål:

- Øke innovasjonsevnen og verdiskapingen i bedriftene som deltar i klyngesamarbeidet
- Forsterke klyngenes rolle som tilrettelegger for fornyelse og vekst i norsk næringsliv
- Øke klyngenes bidrag til å utvikle attraktive innovasjonssystemer regionalt og nasjonalt

2.1.2 Kriterier for måloppnåelse

Effektmål:

- ✓ Økt verdiskaping hos bedriftene
- ✓ Økt innovasjonsevne

Resultatmål:

- Økt samarbeidsbasert utvikling hos klyngen aktører, internt og eksternt
 - Økt tilgang på vekstkapital og relevant kompetanse i klyngen
 - Økt synliggjøring og anerkjennelse av klyngens ressurser og attraktivitet
 - Økt tilgang på fysiske og immaterielle fasiliteter og ressurser i innovasjonssystemet
- Økt samarbeid med andre innovasjonsaktører for å forsterke innovasjonssystemet

2.1.3 Tildelingskriterier

Programmet tar opp de beste prosjektene i en nasjonal konkurranse, etter en vurdering av fem kriterier:

- a) Klyngens visjon, misjon og hovedmål
- b) Klyngens ressursgrunnlag for å nå sine hovedmål
- c) Potensial for økt verdiskaping som kan utløses gjennom samarbeid
- d) En realiserbar gjennomføringsplan med god struktur
- e) Klyngens rolle i utviklingen av et innovasjonssystem

2.2. INNOVASJONSPARTNERSKAP

Innovasjonspartnerskap forvaltes av Innovasjon Norge.

2.2.1. Mål

Målet med innovasjonspartnerskap er økt produktivitet, reduserte kostnader og økt kvalitet i tilbud og tjenester i offentlig sektor, og nye markedsmuligheter for næringslivet som treffer langsiktige og strategiske behov i det offentlige.

2.2.2. Kriterier for måloppnåelse

Kriterier for måloppnåelse i innovasjonspartnerskap blir evaluert og er under utvikling. Aktuelle kriterier er ny innsikt, kompetanse og praksis hos offentlig og privat sektor, koordinering av offentlig behov, kommersialisering og spredning av innovative løsninger, og løse utfordringer ved innovasjonssamarbeid mellom offentlig og privat sektor.

2.2.3. Tildelingskriterier

Innovasjonspartnerskap vurderer prosjekter i nasjonal konkurranse utfra kriteriene

- a) effekt av prosjektene.
- b) relevans for utlysningen.
- c) Gjennomføringsevne.

2.3. BIOØKONOMIORDNINGEN

Bioøkonomiordningen forvaltes av Innovasjon Norge.

2.3.1. Mål

Målet med Bioøkonomiordningen er å bidra til økt verdiskaping og bærekraftig omstilling av norsk næringsliv ved å utnytte det markedspotensialet som bionæringene representerer basert på ressurser fra hav, jord og skog. Målgruppen er bedrifter eller grupper av bedrifter, samt unntaksvis kunnskapsmiljøer som bygger opp om målsettingen til ordningen.

2.3.2. Kriterier for måloppnåelse

- Internasjonalt innovasjonsnivå.
- Bevisstgjøring om nye markedsmessige og teknologiske muligheter.
- Utløsning av privat kapital.
- Nye produksjonsprosesser med utgangspunkt i fornybare bioråvarer og økt verdiskaping.

2.3.3. Tildelingskriterier

Bioøkonomiordningen skal være i samsvar med regionale utviklingsstrategier, og kan kun brukes innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte. Det kan gis tilskudd til små, mellomstore og store bedrifter, eller grupper av slike bedrifter, som utvikler og tar i bruk løsninger for produksjon, foredling og distribusjon av bioressurser. Ordningen dekker utviklingsstøtte både i og på tvers av eksisterende verdikjeder. Unntaksvis kan kunnskapsmiljøer som bygger opp om målsettingen til ordningen motta støtte.

KAPITTEL 3. KRAV OG VILKÅR FOR PROGRAMBESKRIVELSER OG REGELVERK FOR TILSKUDDSDORDNINGER

Innovasjon Norge skal under tilskuddsposten utarbeide programplaner med nærmere fastsatte programbeskrivelser. Det skal legges vekt på regional forankring i forslagene og hva en forventer at de betyr for lokal og regional næringsutvikling.

Disse retningslinjene gir føringer for hva programbeskrivelser/regelverk for tilskuddsordninger skal inneholde. Virkemiddelaktørene lager programbeskrivelser selv, men de fastsettes av departementet. De skal inneholde:

- bakgrunn, faglig rasjonale (markeds- og/eller systemsvikt), regionalpolitisk begrunnelse og forventet effekt av tiltaket
- beskrivelser av overordnede mål, program-/prosjekt mål og resultatmål
- beskrivelser av målgruppe(r) for tiltaket
- beskrivelser av geografisk innretning og nedslagsfelt
- beskrivelser av tildelingskriterier med utregningsregler for tilskudd
- beskrivelser av kriterier for måloppnåelse
- beskrivelser av strategier og arbeidsmetoder for hvordan målene skal nås
- beskrivelse av nåsituasjon og de forventede regionale effektene av programmet/tiltaket, og dessuten kvantitative og/eller kvalitative resultatmål og resultatindikatorer
- beskrivelser av kritiske risiko- og suksessfaktorer

- presentasjon av samarbeidspartnere og beskrivelse av samarbeidsplaner
- tidsplaner for programmet, inkludert framdrift og viktige milepæler for tiltaket. Det skal inngå i programbeskrivelsen en plan for utfasing eller videreføring av program/tiltak hos nasjonale virkemiddelaktører.
- budsjett- og finansieringsplan fordelt på årlige budsjett for hele program-/prosjektperioden. Egenfinansieringen til støttemottakeren og kostnader til administrasjon/drift skal fremkomme. Dersom det dreier seg om tiltak av varig karakter, skal det stå en plan for når og hvordan en kan oppnå selvfinansiering
- opplegg for program/tiltaksstyring (programstyre, referansegruppe e.l.) og hvem som er ansvarlig for fremdrift og faglig innhold
- beskrivelser av oppfølgingsrutiner for å sikre god internkontroll hos tilskuddsforvalteren og kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakeren
- rapporteringsrutiner og evalueringer (for flerårige tiltak/programmer)
- tilskuddsforvalter fastsetter eventuelle krav til egenfinansieringsandel og beløpsgrenser

Midlene kan ikke nyttes til investeringer i bygninger, lokaler eller annen fysisk infrastruktur. Midlene skal ikke nyttes til investeringer i utstyr. Det kan gjøres unntak for mindre investeringer som er avgjørende for gjennomføringen av tiltaket som blir finansiert. Tilskudd til utstyrsinvesteringer skal normalt ikke oversige 10 prosent av prosjektkostnadene. Midlene kan heller ikke nyttes til varig drift av institusjoner eller organisasjoner.

Støtten som bevilges skal normalt ikke utgjøre mer enn 50 prosent av prosjektkostnadene.

KAPITTEL 4. SAMARBEID MELLOM FYLKESKOMMUNER, INNOVASJON NORGE, SIVA OG NORGES FORSKNINGSRÅD

Fylkeskommunene har en sentral rolle som samfunnsutvikler. Innovasjon Norge, Siva og Forskningsrådet skal samarbeide med fylkeskommunene om de regionale målene og strategiene for næringsutvikling. Videre skal de arbeide for tett samspill mellom aktiviteter i regionene og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og forskningsaktiviteter

Et godt og konstruktivt samarbeid med fylkeskommunene, de andre virkemiddelaktørene og eventuelt andre, vil føre til at en på en god måte kan nå målene for regional- og distriktpolitikken. Samarbeidet skal gi en klar arbeidsdeling mellom de ulike aktørene og skape en god regional infrastruktur for innovasjon. Departementet viser til avtalene som er inngått mellom fylkeskommuner og virkemiddelaktører på fylkesnivå. Fylkeskommunene skal ikke selv gi støtte til investerings- eller utviklingsprosjekt i enkeltbedrifter eller til etablerere.

KAPITTEL 4. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

4.1 Disponering av midler

Midler til Innovasjon Norge blir gitt som tilskudd uten tilbakebetaling (rundsumtilskudd). Virkemiddelaktørene får fullmakt til selv å fastsette hvilket år tilsagn skal gjelde for, hvor lenge tilsagnet skal gjelde, og til å behandle søknader om forlenging av tilsagn. Omdisponering av ubrukte midler må godkjennes av departementet.

4.2 Styringsdialog

Departementet innkaller til faste styringsmøter hvert halvår.

4.3 Administrasjons- og gjennomføringskostnader

For Innovasjon Norge skal alle administrasjons- og gjennomføringskostnader til selve forvaltningen av en ordning (tjenester/tiltak/program) dekkes innenfor rammene av ordningen. Innovasjon Norge er pålagt å rapportere årlig om hvor stor del av bevilgningen som er brukt til å dekke administrasjons- og gjennomføringskostnadene. Dersom rådgivingstjenester og tilretteleggingsarbeid går inn i administrasjons- og gjennomføringskostnadene, skal dette redegjøres for i årsrapporteringen.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader defineres som:

- a) *Personalkostnader*: Lønnsutgifter, pensjon, sosiale kostnader og øvrige personalkostnader.
- b) *Overhead*: Indirekte kostnader knyttet til medarbeidere, som for eksempel IT, kontorkostnader og tilknyttede administrative tjenester.
- c) Andre driftskostnader som er knyttet til ordningen, som evalueringer, reisekostnader i henhold til statens reiseregulativ, trykksaker og kjøp av konsulenttjenester, skal rapporteres som prosjektkostnader og skal også dekkes innenfor rammene av ordningen.

4.4 Overføringer til Innovasjon Norge

Innovasjon Norge får overført tilskuddsmidlene i februar og august.

Tilskuddsmidlene blir overført til samme konto som foregående år dersom departementet ikke har fått beskjed om noe annet.

KAPITTEL 5. ØVRIGE KRAV OG FØRINGER

Dette punktet samsvarer med regelverk for Innovasjon Norge, gitt av Nærings- og fiskeridepartementet for forvaltning av tilskudd til lån, garantier, prosjekter og fond.

5.1 Offentlig støtte etter EØS-avtalen

All støtte skal gis innenfor rammen av statsstøttereglene i EØS-avtalen.

Det forutsettes at virkemiddelaktørene har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere enhver tildeling ut fra de til enhver tid gjeldende notifikasjoner og innmeldinger til EFTAs overvåkingsorgan (ESA) som foreligger. I tillegg kan det gis bagatellmessig støtte.

Dersom Innovasjon Norge ønsker å tildele støtte til enkeltbedrifter utover grensene for individuelle tildelinger under en ordning, er de selv ansvarlige for å notifikere. Departementet skal holdes orientert om eventuelle individuelle notifikasjoner.

Norwegian Innovation Clusters og Bioøkonomiordningen skal innrettes i tråd med betingelsene i det alminnelige gruppeunntaket (GBER) for støtte som er forenlig med EØS-avtalen, jf. GBER artikkel 1-9, samt:

- artikkel 17-20, 25-30, 31 og 36-49 for klynger og bedriftsnettverk .
- artikkel 14, 21-22, 25-30, 31 og 36-49 for bioraffineringsprogrammet.

5.2 Krav til informasjon om ordningen

For å sikre likebehandling skal Innovasjon Norge utarbeide informasjonsmaterieell slik at alle potensielle søkere innenfor målgruppen kan nås. Informasjonsmateriellet skal inneholde:

- Formålet med ordningen,
- Målgruppe (krav som gjelder for å komme i betraktning som søker)
- Krav som gjelder for å kunne få innvilget søknaden (tildelingskriterier)
- Om eventuell maksimal støtte/støttesats
- Om hvilken form søknaden skal ha
- Om hvilke opplysninger søknaden må inneholde for at det i første fase skal kunne konstateres om søknaden faller inn under ordningen
- Vilkår overfor støttemottaker (inkl. informasjonsplikt i etterhånd)
- Om at det kan iverksettes tiltak for å kontrollere at tilskuddet brukes i samsvar med forutsetningen
- Søknadsfrist

Dersom potensielle søkere ikke er kjent med de gjeldende detaljerte regler for ordningen, må det gis informasjon om hvor reglene er å få.

5.3 Krav til søknadsbehandling

Søknadsbehandlingen må følge regler fastsatt i stortingsvedtak, krav til god forvaltningsskikk og etisk atferd.

Det skal legges vekt på å unngå forskjellsbehandling av likeartede søknader. Det må vises ekstra påpasselighet når det forventes at antall søknader vil overstige rammen for ordningen.

Det skal foreligge skriftlige retningslinjer for tidsfrist for når tilsagn faller bort dersom mottaker ikke dokumenterer at fastsatte betingelser er oppfylt eller akseptert.

5.4 Tilsagns- og avslagsbrev

Innvilgede søknader skal bekreftes med tilsagnsbrev og standardvilkår som skal inneholde alle vilkårene knyttet til innvilget søknad:

- Formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til, inkludert omtale av størrelsen på den offentlige støtten og til hvilke formål den offentlige støtten er gitt
- Beløpsstørrelse
- Vilkår som knytter seg til bruken av midlene og tidsfrist for mottakeren til å akseptere vilkårene
- Skriftlig aksept av vilkår fra mottaker
- Utbetalingsordning (tidspunkt og eventuell hyppighet)
- Behandling av eventuelt for mye utbetalt tilskudd eller lån
- Eventuelt uberettiget tilsagn
- Krav til rapportering, jf. pkt. 6.9, regnskap og eventuell revisorbekreftelse
- Krav til oppbevaring av regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregning av støttebeløp
- Opplysninger om kontrolltiltak som kan bli iverksatt for å sikre at bruken av midlene skjer i samsvar med forutsetningene for tildelingen, jf. Bevilgningsreglementets § 10
- Mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningene i tilsagnsbrevet, jf. pkt. 6.10.

Tilsagnsbrev og garantierklæringer, jf. nedenfor, skal signeres på vegne av Innovasjon Norge.

Avslåtte søknader skal bekreftes med avslagsbrev.

Normalt skal rapporteringskrav, herunder hyppighet for rapportering, fremgå av gjeldende standardvilkår for ordningen. Standardvilkårene skal følge tilsagnsbrev. Eventuelle særskilte krav til rapportering skal også fremgå av brevet. Mål knyttet til kravene skal kunne etterprøves gjennom evalueringer.

5.5 Tidsfrist for bortfall av tilsagn om tilskudd

Dersom søker ikke kan dokumentere samtlige av de krav som er satt i tilsagnsbrevet, jf. pkt. 6.4, innen utgangen av det tredje kalenderåret etter at tilsagnet ble gitt, vil tilsagnet automatisk falle bort.

5.6 Registrering av tilskudd

For å holde oversikt over inngåtte forpliktelser skal Innovasjon Norge føre et eget register for tilsagn som skal dekkes av disponibel bevilgning for inneværende budsjettermin og eventuelle overførte midler fra tidligere budsjettermin.

5.7 Utbetaling og behandling av eventuelt for mye utbetalt tilskudd

Tilskuddsbeløp skal utbetales etter hvert som mottaker har behov for å dekke aktuelle utgifter som ligger til grunn for tilskuddet. Tilskudd skal ikke nyttes til å regulere tilskuddsmottakers likviditet. Det er ikke anledning til å framskynde utbetalinger slik at mottaker kan plassere tilskudd som rentebærende innskudd eller lån for å oppnå inntekter i tillegg til det bevilgede beløpet.

Inntil 30 prosent av tilskuddet kan utbetales forskuddsvis, når nødvendig dokumentasjon er underskrevet, særvilkår er dokumentert oppfylt og prosjektet er klart for igangsetting. Når det kan dokumenteres at minst 50 prosent av de totale prosjektkostnader er påløpt, kan ytterligere inntil 50 prosent av tilskuddet utbetales. Av samlet tilskudd skal minimum 20 prosent holdes tilbake inntil prosjektet er avsluttet og sluttrapport med revisorbekreftet regnskap foreligger. Dersom tilskuddsmottaker ikke er revisjonspliktig, kan regnskapet bekreftes av autorisert regnskapsfører.

Alle tilskuddsbeløp skal være attestert før utbetaling. Den som attesterer, skal kontrollere at:

- utbetalingsforslaget er i overensstemmelse med vedtak om tilskudd i tilsagnsbrev
- tilskuddsmottaker har oversendt all dokumentasjon og akseptert alle vilkår i tilsagns-/lånebrev
- registrering av faste data for mottaker er korrekte.

Utbetaling av lån kan tidligst skje når støttemottaker har påtatt seg debitoransvaret, de aktuelle sikkerheter er etablert og alle særvilkår knyttet til vedtaket er oppfylt.

Innovasjon Norge skal ha innkrevingsrutiner som sikrer tilbakebetaling dersom en sluttavregning medfører at mottaker skal tilbakebetale for mye utbetalt beløp.

5.8 Mottakers ansvar for riktige opplysninger

Dersom tilskuddsmottaker gir uriktige opplysninger eller tilskudd ikke benyttes i samsvar med fastsatte betingelser for tildelingen, kan støtte utbetalt i forbindelse med tilsagnet kreves helt eller delvis tilbakebetalt.

5.9 Krav til rapportering fra tilskuddsmottaker

Normalt skal kravene til rapportering og hyppighet fremgå av tilsagnsbrev og gjeldende standardvilkår for ordningen. Eventuelle særskilte krav til rapportering skal fremgå av tilsagnsbrevet. Innovasjon Norge skal følge opp overfor tilskuddsmottaker dersom innrapportert informasjon er ufullstendig eller ikke er oversendt til rett tid.

5.10 Oppfølging og kontroll

Oppfølgings- og kontrolltiltak skal normalt baseres på mottatt innrapportering fra tilsagnsmottaker. Gjennomgang og vurdering av innrapporteringen skal dokumenteres skriftlig. Som ledd i oppfølgingen av tilskuddsmottaker skal virkemiddelaktørene:

- Påse at avtalte rapporter er mottatt
- Gi nødvendig tilbakemelding til tilsagnsmottaker på rapportering som er mottatt
- Treffe tiltak dersom kontrollen avdekker muligheter for uregelmessigheter

Normalt vil kontroll innebære å vurdere om rapporteringen fra tilsagnsmottaker tilsier at tilsagnet er brukt i overensstemmelse med forutsetningene og om kriteriene til måloppnåelse er oppfylt.

Kontrolltiltakene av forutsatte rapporter skal bl.a. omfatte:

- Generell formalia- og rimelighetskontroll, dvs. at rapportene er signert, eventuelt attestert av revisor eller regnskapsfører, og at tallmaterialet ikke virker usannsynlig
- Gjennomgang og vurdering av innrapportert informasjon med hensyn til avvik i måloppnåelse og økonomi og i forhold til risiko, egenart og vesentlighet

Ut fra gjennomgangen av mottatt innrapportering skal virkemiddelaktørene vurdere om det er behov for ytterligere oppfølgings- eller kontrolltiltak, spesielt dersom gjennomgangen avdekker muligheter for uregelmessigheter. Dette kan eksempelvis omfatte stikkprøvekontroll for prøving av data som ligger til grunn for utarbeidelse av innrapportert informasjon, nærmere regnskapsgjennomgang eller annen kontroll med at midlene har blitt benyttet som forutsatt, jf. Bevilgningsreglementets § 10.

5.11 Intern kontroll

Innovasjon Norge skal ha systemer og rutiner som viser hvordan tilskudds-, låne- og garantirammer er utnyttet og at de ikke overskrides. Det skal foreligge løpende oppdaterte rapporter om status for de enkelte ordningene. For garantier gjelder dette både tilsagn og foreldede garantiansvar for utstedte garantierklæringer inklusiv, endringer i form av nedtrapping eller bortfall.

Innovasjon Norge skal ha etablert systemer, rutiner og tiltak som sikrer korrekt saksbehandling ved tildeling og utbetaling, innfordring og innbetaling av lån, tilskudd og

avgivelse av garantierklæringer i overensstemmelse med Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger skal skje i overensstemmelse med virkemiddelaktørenes interne økonomiforvaltningsrutiner og kravene som framgår av pkt. 4.4 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

5.12 Rapportering til departementet og ESA

Innovasjon Norge skal rapportere i henhold til kriteriene for måloppnåelse som er fastsatt av Stortinget i årlige budsjettvedtak og fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet i årlige oppdragsbrev. Krav til og hyppighet på rapporteringen fra virkemiddelaktørene går frem av mål- og resultatstyringssystemet som gjelder for dem, med eventuelle presiseringer som framgår av departementets oppdragsbrev med tilhørende rapporteringskalender.

Det kan for øremerkede satsinger kreves mer uttømmende rapportering opp mot målene for ordningen. Omfang, form og innhold på denne rapporteringen avtales særskilt. Kommunal- og moderniseringsdepartementet skal foreta hensiktsmessige kontroller av kvaliteten på informasjonen i rapportene. Departementet og Riksrevisjonen kan iverksette etterfølgende kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene.

Det skal årlig rapporteres til ESA om utbetalt støtte. Innovasjon Norge må også registrere bedriftsrettet støtte i Brønnøysundregistrenes nasjonale register for offentlig støtte etter gjeldende regler.

KAPITTEL 6. RAPPORTERING TIL DEPARTEMENTET OG ESA

Til departementet

Frister for rapportering fremgår av årlig felles rapporteringskalender som er vedlagt oppdragsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Innovasjon Norge skal rapportere på følgende indikatorer¹:

Kapittel og post	Kriterier for måloppnåelse og aktivitetsindikatorer
Bioøkonomiordningen	Kriterier for måloppnåelse ✓ Verdiskapning ✓ Nye produksjonsprosesser med utgangspunkt i fornybare råvarer ✓ bevisstgjøring om nye markedsmessige og teknologiske muligheter ✓ høyt internasjonalt innovasjonsnivå Aktivitetsindikatorer ✓ sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons -og gjennomføringskostnader ✓ kvinneandel ✓ andel benyttet i virkeområdet for investeringssøtte
Kapittel 553.74	Kriterier for måloppnåelse Effektmål:

¹ Rapporteringskrav og veileder til rapportering fremgår av vedlegg til KMD sitt årlige oppdragsbrev.

Norwegian Innovation Clusters	✓ Økt verdiskaping hos bedriftene ✓ Økt innovasjonsevne <i>Resultatmål:</i> ✓ Økt samarbeidsbasert utvikling hos klyngen aktører, internt og eksternt ✓ Økt tilgang på vekstkapital og relevant kompetanse i klyngen ✓ Økt synliggjøring og anerkjennelse av klyngens ressurser og attraktivitet ✓ Økt tilgang på fysiske og immaterielle fasiliteter og ressurser i innovasjonsøkosystemer ✓ Økt samarbeid med andre innovasjonsaktører for å forsterke innovasjonsøkosystemet Aktivitetsindikatorer ✓ sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader ✓ geografisk nedslag
-------------------------------	---

Til EFTAs overvåkingsorgan (ESA)

All støtte skal gis innenfor rammen av statsstøttereglene i EØS-avtalen. Det forutsettes at Innovasjon Norge vurderer tildelinger ut fra de til enhver tid gjeldende notifikasjoner og innmeldinger som foreligger. Støtten skal innrapporteres til eierdepartementet.

KAPITTEL 7. EVALUERINGER

Departementet og Innovasjon Norge skal sørge for at det blir gjennomført nødvendige evalueringer av programmene. Kostnader til evaluering av programmene inngår i de økonomiske rammene for programmene. Evalueringer bør gjøres av institusjoner som ikke er knyttet til de aktørene som deltar i programmet. Departementet står ellers fritt til å innhente informasjon om tiltak og måloppnåelse.

KAPITTEL 8. OPPHEVING AV EKSISTERENDE RETNINGSLINJER

Retningslinjer for distrikts- og regionalpolitiske virkemiddel for kapittel 550, post 70 og 73 og kapittel 553, post 74 og 76 oppheves på samme tid som disse retningslinjene trer i kraft, 1. januar 2020.

Forskrift om Kommunal- og moderniseringsdepartementets distrikts- og regionalpolitiske tilskuddsposter forvaltet av fylkeskommunene (Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler)

Dato	FOR-2018-05-23-747
Departement	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Ikrafttredelse	01.06.2018
Endrer	FOR-2013-12-11-1574
Gjelder for	Norge
Hjemmel	Stortingets budsjettvedtak
Kunngjort	24.05.2018 kl. 14.50
Rettet	06.11.2018 (§ 21 første ledd; komma tilføyd)
Korttittel	Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler

Kapitteloversikt:

- [Kapittel I. Fellesbestemmelser for tilskuddspostene \(§§ 1 - 10\)](#)
- [Kapittel II. Særregler for søkere og mottakere av tilskudd til inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn i områder med særlige distriktsutfordringer,... \(§§ 11 - 13\)](#)
- [Kapittel III. Særregler for søkere og mottakere av tilskudd til velfungerende næringsmiljøer og tilgang til relevant kompetanse, jf. § 1b \(§§ 14 - 15\)](#)
- [Kapittel IV. Særregler for tilskudd til nye arbeidsplasser i kommuner med vesentlig reduksjon i sysselsettingen jf. § 1c \(§§ 16 - 18\)](#)
- [Kapittel V. Bestemmelser for forvaltere av tilskuddspostene \(§§ 19 - 26\)](#)
- [Kapittel VI. Sluttbestemmelser \(§§ 27 - 29\)](#)

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 23. mai 2018 til oppfølging av Stortingets budsjettvedtak kap. 550, post 64 (Inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn), kap. 553, post 60 (Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljøer og tilgang til kompetanse) og kap. 553, post 65 (Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet).

Rettelser: 06.11.2018 (§ 21 første ledd; komma tilføyd).

Kapittel I. Fellesbestemmelser for tilskuddspostene

§ 1. Formål

Formålet er å regulere distrikts- og regionalpolitiske virkemidler fastsatt av Stortinget.

Tilskuddspostenes hovedformål er å bidra til omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distriktene og omstillingsdyktige regioner.

Tilskuddspostene har ulike mål som fremgår av § 1a–§ 1c.

Del paragraf

§ 1a. Tilskudd til inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn i områder med særlige distriktsutfordringer

Tilskuddsmidlene skal bidra til å inkludere tilflyttere, styrke sårbare næringsmiljøer og styrke kommunenes evne til å planlegge, mobilisere, samarbeide og gjennomføre utviklingstiltak. Innsatsen skal styrke den regionale balansen i fylket.

Tilskuddsmidler som tildeles gjennom kommunale og regionale næringsfond skal utvikle og legge til rette for lokalt næringsliv.

Del paragraf

§ 1b. Tilskudd til velfungerende næringsmiljøer og tilgang til relevant kompetanse

Tilskuddsmidlene skal mobilisere til samarbeid mellom bedrifter i næringsmiljø og bedre koblinger mellom bedrifter og relevante utdanningsmiljøer for å møte næringslivets behov for kunnskap og relevant arbeidskraft.

Del paragraf

§ 1c. Tilskudd til nye arbeidsplasser i kommuner med vesentlig reduksjon i sysselsettingen

Tilskuddsmidlene skal styrke næringsgrunnlaget og bidra til etablering av nye arbeidsplasser i kommuner eller regioner som opplever vesentlig reduksjon i sysselsettingen.

Del paragraf

§ 2. Geografisk virkeområde

Forskriften gjelder i hele Norge.

For tilskudd til inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn, jf. § 1a, begrenses virkeområdet til områder med særlige distriktsutfordringer, fylkeskommunene avgjør hva som er særlige distriktsutfordringer ut fra distriktsindeksen, geografiske kjennetegn, befolkningssammensetning, arbeidsmarkedsutvikling og levekår.

Del paragraf

§ 3. Kunngjøring ved utlysning av tilskuddsmidlene

Adgangen til å søke om tilskuddsmidler skal kunngjøres gjennom Kommunal- og moderniseringsdepartementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no. Dersom dette ikke er tilstrekkelig for å nå hele målgruppen, må forvalter i tillegg bruke andre kanaler.

Søknadsfrist for det enkelte tilskuddsordning skal gå frem av kunngjøringen.

Del paragraf

§ 4. Krav til en søknad om tilskudd

Søknaden skal sendes inn gjennom regionalforvaltning.no.

Følgende opplysninger må oppgis eller beskrives i alle søknader:

Opplysninger om søker

- a) Den ansvarlig prosjekteierens navn og organisasjonsnummer.
- b) Hvem som er kontaktperson.

Økonomi

- c) Hvilket tilskuddsbeløp det søkes om.
- d) Budsjett med en finansieringsplan.

Om søker på søknadstidspunktet har mottatt annen offentlig støtte det inneværende e) år og de to siste regnskapsårene, jf. reglene om offentlig støtte. Bagatellmessig støtte utgjør 200 000 euro fordelt over tre sammenhengende regnskapsår.

Beskrivelse av tiltaket og forventede resultater

- f) Tiltaket det søkes om tilskudd til, herunder mål og målgruppe.
- g) Fremdriftsplanen for aktiviteter.
- h) Organiseringen av tiltaket, herunder eventuelle samarbeidspartnere og hvilke roller de skal ha.
- i) Om tiltaket har forankring i kommunale eller fylkeskommunale planer.
- j) Resultatene søker forventer å oppnå ved avslutningen av tiltaket.
- k) Forventede, langsiktige effekter av tiltaket etter at det er avsluttet. Dette gjelder kun for tilskudd på minimum 500 000 kroner etter § 1a.

I tillegg skal søknaden opplyse om andre forhold som søkeren bør forstå er viktig for vurdering av søknaden.

Del paragraf

§ 5. Søknadsbehandlingen og forholdet til forvaltningsloven

Tildeling av tilskudd eller avslag på tilskuddssøknad er enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, jf. bokstav a.

Ellers vises det til forvaltningsloven når det gjelder alminnelige saksbehandlingsregler, klagebehandling med mer.

Del paragraf

§ 6. Hva det kan og ikke kan tildeles tilskudd til

Tilskuddsmottakere kan få tilskudd til et bestemt tiltak i maksimalt 5 år selv om tiltaket har lengre varighet.

Tilskuddet skal kun dekke kostnader som er nødvendige for å realisere tiltaket. I vurderingen av hva som er direkte tilknyttet realiseringen, skal forvalter blant annet legge vekt på hva som er nødvendige utgifter for å realisere formålet med tilskuddet. Tilskuddet skal ha effekt utover å opprettholde et tilbud.

Tilskuddet skal ikke brukes til

- a) løpende driftskostnader i næringsvirksomheter eller organisasjoner
- b) kausjon eller annen økonomisk garanti

- c) direkte eller indirekte investeringer i virksomhetens egenkapital
- d) renter og avdrag på lån og refinansiering av gjennomførte prosjekter
- e) drift av eller investeringer i statlige, fylkeskommunale eller kommunale lovpålagte oppgaver som er utført av fylkeskommunen, kommunen eller andre avsetting av midler til uspesifiserte fond hos tilskuddsmottaker. Dette omfatter ikke
- f) delegerte midler til kommuner, regionråd eller andre forvaltere, der bruken av midlene er i tråd med denne forskriften
- politikkforberedende aktiviteter internt hos eller i regi av den som tildeler tilskuddene,
- g) innbefattet kjøp av tjenester i samband med utforming av nye tiltak og lovpålagte eller egeninitierte plan- og strategiprosesser.

Bokstavene i tredje ledd a, b og c gjelder ikke Innovasjon Norge.

Del paragraf

§ 7. *Adgangen til å kontrollere at vilkårene for tilskudd er oppfylt. Evaluering*

Riksrevisjonen, departementet og forvalter kan kontrollere at vilkårene for å motta tilskudd, herunder vilkårene fastsatt i tilskuddsvedtaket, er oppfylt av tilskuddsmottakeren. Tilskuddsmottaker plikter å gi de opplysninger og den dokumentasjon som er nødvendig for å gjennomføre kontrollen.

Tilskuddsmottaker plikter også å medvirke til at den som skal evaluere det enkelte prosjektet får adgang til de opplysninger og dokumenter som er nødvendige for å foreta en forsvarlig evaluering.

Del paragraf

§ 8. *Redusering og stans i utbetaling av tilskuddsmidler. Krav om tilbakebetaling*

Departementet og forvalter kan redusere utbetalingene av tilskudd, stanse utbetalingen av tilskudd eller kreve at tilskuddsmottakeren betaler tilbake hele eller deler av det utbetalte tilskuddet dersom

- a) tilskuddsmottakeren har påbegynt arbeidet tilskuddet er ment å dekke, før tilskuddet ble innvilget
- b) tildelingen har bygget på uriktige, misvisende eller mangelfulle opplysninger fra søkeren
- c) tilskuddet ikke er brukt i samsvar med kravene i forskriften og tilskuddsvedtaket, og forvalter ikke har godtatt endringene
- d) tiltaket gjennomføres til en lavere kostnad enn forutsatt ved tildelingen
- e) tilskuddsmottaker unnlater å levere pliktig rapportering.

Del paragraf

§ 9. *Krav til tilskuddsmottakers rapportering*

Tilskuddsmottakere skal rapportere i henhold til rapporteringskrav i departementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no. Forvalteren kan fastsette ytterligere krav til oppfølging og rapporteringer i tilskuddsvedtaket.

Tilskuddsmottakeren skal rapportere til forvalteren om tiltaket er gjennomført i henhold til vedtaket. Tilskuddsmottaker skal sende inn et regnskap for prosjektet, satt opp etter samme oppstilling som budsjettet. Tilskuddsmottakeren skal gi forvalteren melding

dersom det inntreffer forhold som innebærer endringer i forhold til de forutsetningene som går frem av søknaden eller vedtaket.

I tillegg gjelder egne rapporteringsregler for tilskudd etter § 1a, jf. § 13.

Del paragraf

§ 10. *Utbetaling av tilskuddsmidler*

Tilskuddsmidlene utbetales i hovedsak etterskuddsvis.

Minst 25 prosent av tilskuddsmidlene skal holdes tilbake til tiltaket er avsluttet og forvalteren har mottatt sluttrapport eller et resultatskjema i departementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no.

For tilskudd over 200 000 kroner skal tilskuddsmottaker sende inn revidert prosjektrekskap som er bekreftet av revisor, alternativt godkjent regnskapsfører dersom virksomheten ikke er revisjonspliktig. Der kommunene og fylkeskommunene selv er tilskuddsmottakere trenger de ikke å sende inn et revidert prosjektrekskap.

Del paragraf

Kapittel II. Særregler for søkere og mottakere av tilskudd til inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn i områder med særlige distriktsutfordringer, jf. § 1a

§ 11. *Hvem som kan søke om tilskudd og tildelingskriterier*

Det kan gis tilskudd til alle offentlige og private aktører og virksomheter med konkrete tiltak som faller innenfor formålet i § 1a.

I vurderingen av søknader om tilskudd skal forvalter legge vekt på følgende tildelingskriterier:

- a) Resultatene av tiltaket må kunne vurderes konkret, og knyttes til § 12 om kriterier for måloppnåelse.
- b) Tiltaket må være godt lokalt forankret.
- c) Hvorvidt samarbeidet er tverrsektorielt, der en samler ressurser for størst mulig samfunnseffekt.
- d) Tiltaket må bidra til kunnskapsbygging og informasjonsdeling.

Fylkeskommunene må ved tildeling av tilskudd velge ut de prosjektene som i størst grad bidrar til måloppnåelsen i ordningen, jf. § 12.

Tilskuddsforvalteren kan fastsette ytterligere tildelingskriterier, innenfor rammene i denne forskriften i relevant omfang når det etableres tilskuddsordninger, jf. kapittel V.

Del paragraf

§ 12. *Kriterier for måloppnåelse for ordningene*

Fylkeskommunen skal vurdere måloppnåelse ut fra følgende kriterier:

- a) Økt sysselsetting.

- b) Flere søkere til ledige stillinger.
- c) Om lokalsamfunnet beholder tilflyttere.
- d) Økt samarbeid mellom lokale aktører.
- e) Økt grad av deltakelse i frivillige organisasjoner.
- f) Utvikle og legge til rette for lokalt næringsliv.

Fylkeskommunene skal rapportere til departementet i hvilken grad innsatsen påvirker disse kriteriene.

Del paragraf

§ 13. *Særregler om krav til tilskuddsmottakers rapportering*

I tillegg til rapporteringskravene i § 9, gjelder følgende krav til rapportering:

- a) For tilskudd under 200 000 kroner skal rapporteringen være knyttet til at tiltaket er gjennomført i henhold til søknaden og vedtaket.
- b) For tilskudd mellom 200 000 og 500 000 kroner skal rapporteringen i tillegg være knyttet til de resultatet som er nådd ved avslutningen av tiltaket.
- c) Ved enkelttilskudd på mer enn 500 000 kroner skal fylkeskommunene rapportere til departementet på forventede virkninger av tiltaket på sikt.

Del paragraf

Kapittel III. Særregler for søkere og mottakere av tilskudd til velfungerende næringsmiljøer og tilgang til relevant kompetanse, jf. § 1b

§ 14. *Hvem som kan søke om tilskudd til hva og tildelingskriterier*

Det kan gis tilskudd til offentlige og private virksomheter som driver tiltak som faller innenfor formålet i § 1b og oppfyller følgende tildelingskriterier:

- a) Tiltakets formål skal være i tråd med regionale nærings- og kompetansestrategier.
- b) Tiltaket skal ikke rettes mot enkeltbedrifter, men nå flere bedrifter samtidig.
- c) Innsatsen for næringsmiljøer og kompetanseheving skal gi samarbeid i verdikjeder, mellom bedrifter og mellom bedrifter og utdannings- og kompetansemiljøer.

Fylkeskommunene må ved tildeling av tilskudd velge ut de prosjektene som i størst grad bidrar til måloppnåelsen i ordningen, jf. § 15.

Tilskuddsforvalteren kan fastsette ytterligere tildelingskriterier i relevant omfang når det etableres tilskuddsordninger, jf. kapittel V.

Del paragraf

§ 15. *Kriterier for måloppnåelse for ordningen*

Fylkeskommunene skal rapportere om de overordnede kriteriene for måloppnåelse, som er styrket innovasjonsevne og bedre tilgang til relevant kompetanse i bedriftene. Konkret innebærer dette å angi

- a) tall på mobiliseringstiltak for kompetanseheving og for samarbeid i næringsmiljø
- b) tall på næringsmiljø med nytt eller styrket samarbeid
- c) tall på utviklingsprosjekt for kompetanseheving.

Del paragraf

Kapittel IV. Særregler for tilskudd til nye arbeidsplasser i kommuner med vesentlig reduksjon i sysselsettingen jf. § 1c

§ 16. *Fordeling av ordinære tilskuddsmidler etter innspill fra fylkeskommunene*

Fylkeskommunene skal opplyse departementet om følgende:

- a) omfanget av reduksjonen i sysselsettingen i kommunene og regionene
- b) muligheten for pendling til andre arbeidsmarkeder
- c) den generelle arbeidsledigheten i kommunene og regionene
- d) eventuelle andre forhold som kan ha betydning.

Fylkeskommunene skal legge de ovennevnte tildelingskriteriene til grunn ved tildeling til omstillingskommuner.

Del paragraf

§ 17. *Ekstraordinære statlige omstillingsmidler*

I de tilfellene hvor en kommune/fylkeskommune søker om ekstraordinære statlige omstillingsmidler, gjelder følgende kriterier for å kunne få økonomisk støtte:

Reduksjonen i den direkte sysselsettingen i hjørnesteinsbedriften/næringen bør være betydelig over en treårsperiode, og reduksjonen bør som hovedregel utgjøre minst 15 prosent av den totale sysselsettingen i kommunen. I absolutte tall bør nedleggelsen som et minimum ligge på 150 personer. I helt særskilte tilfeller bør departementet imidlertid vurdere om man kan gå noe lavere på små og isolerte steder.

I en totalvurdering av situasjonen i området vil det også bli lagt vekt på reduksjonen i den indirekte sysselsettingen, den generelle arbeidsledigheten og mulighetene for pendling innenfor den aktuelle bo- og arbeidsmarkedsregionen. I tillegg kan det også være aktuelt å ta i betraktning trygdebudsjettets størrelse, andel yrkesaktive i kommunen og kommuneøkonomi for å få et mest mulig komplett bilde av tilstanden i lokalsamfunnet.

Del paragraf

§ 18. *Kriterier for måloppnåelse som enkelt tiltak skal vurderes opp mot*

Måloppnåelsen vil bli vurdert opp mot

- a) antall arbeidsplasser som er etablert eller sikret som følge av omstillingsarbeidet
- b) et styrket næringsgrunnlag, slik at kommunene og regionene fremstår mer robust og med en mer variert næringsstruktur
- c) styrket utviklingsevne i området i løpet av omstillingsperioden

Innovasjon Norge rapporterer kun på bokstav a. De øvrige kriteriene dokumenteres gjennom evalueringer, jf. § 7.

Del paragraf

Kapittel V. Bestemmelser for forvaltere av tilskuddspostene

§ 19. *Hvem som forvalter tilskuddspostene og deres fullmakter*

Departementet tildeler tilskuddsmidler til fylkeskommunen som tilskudd uten krav om tilbakebetaling. Fylkeskommunen kan dermed disponere midlene uavhengig av bevilgningsår, og det fremgår av statsbudsjettet hvorvidt midler tildelt under en ordning kan brukes under andre ordninger.

Fylkeskommunene har videre fullmakt til å

- a) bestemme i hvilket år tilsagnet skal gis
- b) avgjøre hvor lenge tilsagnet er gyldig (maksimalt 5 år)
- c) behandle søknad om forlengelse
- d) bevilge ubenyttede midler til nye tiltak i tråd med de målene som er satt for bevilgningene.

Fylkeskommunene kan finansiere tiltak og programmer i egen regi, utarbeide egne tilskuddsordninger og medfinansiere nasjonale eller regionale prosjekter og programmer. Fylkeskommunen kan unntaksvis tildele enkelttilskudd ved særskilt å navngi mottakeren i vedtak fattet av fylkestinget. Forvalter skal rapportere på lik linje med øvrige tilskuddsmottakere. Bruken av tilskuddsmidlene skal være forankret i regionale mål og strategier, i forpliktende partnerskap med næringslivet og regionale og lokale aktører.

Kommuner og regionråd kan gjennom kommunale og regionale næringsfond gi distriktsrettede investeringstilskudd og utviklingstilskudd til enkeltbedrifter og etablerere.

Del paragraf

§ 20. Spesielt om virkemiddelaktørene som forvaltere av tilskuddsmidler

De nasjonale virkemiddelaktørene er Innovasjon Norge, Siva og Norges forskningsråd.

Innovasjon Norge og Siva er unntatt saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven, jf. lov om Innovasjon Norge § 4 og lov om statsforetak § 6 første ledd. Forvaltningsloven gjelder ikke for Forskningsrådet. Forskningsrådet har egne klageregler, jf. forskrift om vedtekter for Norges forskningsråd, § 9.

Tilskuddspostenes mål og ulike kriterier gjelder også for virkemiddelaktørene. De har egne bestemmelser om kunngjøring, krav til søknad og rapporteringer. De skal ikke utarbeide forskrifter, jf. § 22

Del paragraf

§ 21. Delegering av forvalteransvar

Fylkeskommunen kan delegere hele eller deler av forvaltningen til virkemiddelaktørene, kommuner og regionråd.

Det kan unntaksvis delegeres forvaltningsmyndighet til private rettssubjekter der delegeringen av myndighet og dens omfang skal kontraktsfestes.

Fylkeskommunene er ansvarlig ovenfor Kommunal- og moderniseringsdepartementet for de midlene som er delegert til andre forvaltere og at forvaltningen skjer i henhold til denne forskriften. Fylkeskommunene skal også fastsette reaksjoner for feil forvaltning og eller feil bruk av midlene av forvalter.

Del paragraf

§ 22. *Forvalteres etablering av tilskuddsordninger*

Forvaltere skal etablere en eller flere tilskuddsordninger innenfor rammen av denne forskriften. En tilskuddsordning består av følgende hovedelementer:

- a) Målet med tilskuddsordningen, jf. § 1
- b) Kriterier for måloppnåelse, jf. § 12, § 15, § 18
- c) Tildelingskriterier, herunder beregningsregler, jf. § 11, § 14, § 16
- d) Oppfølging og kontroll, jf. § 7
- e) Eventuelt evaluering, jf. § 7.

Forvaltere skal selv vurdere hvorvidt det er nødvendig å

- a) ytterligere presisere hovedelementene for hver enkelt tilskuddsordning innenfor de som fremgår av denne forskriften
- b) vurdere om en slik presisering av hovedelementene har karakter av rettigheter og plikter og derfor skal fastsettes i forskrifts form.

Private rettssubjekt skal ikke lage forskrifter, smnl. denne bestemmelsen annet ledd, bokstav b.

Del paragraf

§ 23. *Krav til forvalters tilsyn med tilskuddsmidlene*

Forvaltere skal

- a) etablere rutiner for å sikre god internkontroll, slik at de selv og departementet kan kontrollere at betingelsene for tilskuddet og vilkårene i tildelingen er oppfylt
- b) føre tilsyn med at kravene i forskriften og i tilskuddsvedtaket blir fulgt opp.

Del paragraf

§ 24. *Konsekvenser ved feil forvaltning og feil bruk av tilskuddsmidlene*

Dersom tilskuddsmidlene ikke forvaltes i henhold til det som fremgår av statsbudsjettet, forskriften eller de årlige oppdragsbrevene, eller at midlene ikke brukes i tråd med de nevnte dokumentene, vil departementet be om en skriftlig redegjørelse.

Gjentatt feil kan medføre krav fra departementet om tilbakebetaling ved en reduksjon av bevilgningen på tilsvarende beløp det påfølgende budsjettår.

Del paragraf

§ 25. *Administrasjons- og gjennomføringskostnader*

Forvalter kan bruke inntil 5 prosent av tilskuddsmidlene til å dekke egne administrasjons- og gjennomføringskostnader som kan knyttes direkte til forvaltningen av midlene.

Del paragraf

§ 26. *Oppfølging og rapportering for forvaltere*

De ansvarlige forvalterne skal rapportere i henhold til rapporteringskrav i departementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no.

Del paragraf

Kapittel VI. Sluttbestemmelser

§ 27. *Dispensasjon*

Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskriften.

Del paragraf

§ 28. *Overgangsregler*

For de tilskudd som er tildelt før denne forskriften trådte i kraft, gjelder den tidligere forskrift 11. desember 2013 nr. 1574 om distrikts- og regionalpolitiske virkemidler.

Del paragraf

§ 29. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. juni 2018. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 11. desember 2013 nr. 1574 om distrikts- og regionalpolitiske virkemidler.

Vedlegg 4:

1. Veileder til tall- og aktivitetsrapportering av tilsagn gitt over kap. 553, post 61, 74 og 65.

(Sist revidert desember 2019)

Innovasjon Norge skal også rapportere inn tall- og aktiviteter som benyttes i den årlige rapporten KMD utarbeider for å synliggjøre bruk av midler under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk. Rapporten baserer seg på rapportering fra kommuner, regionråd, fylkeskommuner, Siva, Forskningsrådet, Innovasjon Norge og departementet for gjeldende rapporteringsår. Rapporten viser fordelingen av midlene etter fylke, sentralitet, forvalter og beløp per innbygger.

1.1. Innhold i tall- og aktivitetsrapportering til KMD

- Prosjektnavn og navn på kunde
- Type midler: Her registreres det om det er et program eller andre typer prosjekter, tiltak eller tjenester (eks. analyser, utredninger mv.)
- Kategorier: Prosjektene kategoriseres etter hovedmål og kategorier (se veileder)
- Geografi: Tiltaket skal registreres i den eller de kommunene hvor tiltaket får størst effekt. Jo mer stedbundet prosjektet er, dess færre kommuner skal registreres.
- Målgrupper: Kvinneandeler rapporteres etter Innovasjon Norges egne indikatorer og redegjøres for i årsrapporten. I denne rapporteringen skal det rapporteres på om prosjektet er kvinnerettet.

1.2. Nærmere definisjon av kvinnerettet tiltak:

For flerbedrifts-, nettverks- og klyngeprosjekter skal dette defineres som kvinnerettet dersom prosjektet bidrar til å fremme kvinners deltakelse i næringslivet. 0 = nei, 1 = ja. Ellers vises det til Innovasjon Norges egne indikatorer for å måle kjønnsbalanse.

1.3. Oversikt kategorier:

0800 – Administrasjons- og gjennomføringskostnader

Kategorien omfatter forvalterens egne administrasjons- og gjennomføringskostnader, jf. retningslinjene punkt 2.1. Kategorien skal *ikke* benyttes når det er prosjektrelaterte kostnader, som regnes som driftskostnader i prosjekt. Kostnadene skal ikke overskride 5 pst. av midlene fylkeskommunen selv forvalter det enkelte budsjettår. Andre aktører enn de nasjonale virkemiddelaktørene kan også bruke inntil 5 pst. av midlene de forvalter til å dekke gjennomføringskostnader. For Innovasjon Norge, Siva, Forskningsrådet gjelder egne regler. Kostnadene skal registreres på hele fylket.

1110 – Direkte støtte til etablerte bedrifter (bedrifter eldre enn 5 år)

Kategorien omfatter direkte støtte til etablerte bedrifter som bedriftsutviklingstilskudd, investeringstilskudd og distriktsrettede risikolån.

Kategorien skal ikke benyttes ved kjøp av tjenester.

1245 – Tiltak for å fremme bedriftssamarbeid og klynger

Kategorien omfatter tiltak som mobiliserer bransjer/bedrifter/bedriftsmiljø til å etablere samarbeid og nettverk.

Kategorien omfatter også aktiviteter for å utløse og forsterke samarbeidsbaserte utviklingsaktiviteter i klynger, med sikte på å øke klyngenes dynamikk og attraktivitet og bedriftenes innovasjonsevne og konkurransekraft.

Norwegian Innovation Clusters er Innovasjon Norge, Siva og Forskningsrådets helhetlige støttetilbud til organiserte klynger. Det består av:

- *Arena* omfatter klynger med nyetablerte og/eller umodne samarbeidsinitiativ.
- *Norwegian Centres of Expertise (NCE)* omfatter klynger med en etablert organisasjon med velutviklede tjenester, partnere og oppnådde resultater fra samarbeidsprosjekter.
- *Global Centres of Expertise (GCE)* skal bidra til økt verdiskaping og forsterket attraktivitet og posisjon innenfor globale verdikjeder gjennom strategiske samarbeidsprosjekter.

Kategorien inkluderer også tiltak som understøtter organiserte klynger som inngår i ovennevnte program.

1270 – Profilering og internasjonalisering av bedrifts-/næringsmiljøer

Kategorien omfatter tiltak for profilering og internasjonalisering av bedrifts-/næringsmiljøer, og som gagnar et større miljø enn en enkeltstående bedrift.

Kategorien skal ikke benyttes for tilskudd til nasjonale program for næringsutvikling

1280 – Regional omstilling

Kategorien omfatter tiltak og arbeidsinnsats for regional omstilling

1310 – Direkte støtte til bedrifter yngre enn 5 år

Kategorien omfatter etablerertilskudd og annen direkte støtte til bedrifter yngre enn 5 år, som bedriftsutviklingstilskudd, investeringstilskudd og distriktsrettet risikolån.

Kategorien skal ikke benyttes ved kjøp av tjenester.

1330 – Etablerertjenester (ikke direkte støtte til bedrifter)

Kategorien omfatter etablererkontorer, etablererskoler/-kurs og etablererveiledning.

1370 – Andre verdiskapingstiltak

Kategorien brukes unntaksvis dersom ingen andre kategorier er dekkende. Det skal gis en kort forklaring på hva slags type prosjekt det er, og en begrunnelse for å støtte prosjektet.

Vedlegg 5

Statsbudsjettet 2020: Fordeling av kap. 553, postane 61, 63 og 65. Tal i mill. kroner.

Fylke	2020					2019					Ramme 2019	Endring fra 2019
	553.61 ¹	553.63	553.65	Ramme 2020		550.62	550.64	553.60	553.63	553.65		
Viken	41,558	14,100	2,000	57,658		10,7		6,0	13,5	8,0	38,2	19,5
Oslo	28,599	1,334		29,933				2,0	1,1		3,1	26,8
Innlandet	93,419	4,540	5,000	102,959		58,8	10,0	4,0	4,5	4,0	81,3	21,6
Vestfold og Telemark	41,637	2,680	9,000	53,317		21,2	2,0	4,0	2,2	8,0	37,4	15,9
Agder	34,920	2,680		37,600		18,0		4,0	2,2		24,2	13,4
Rogaland	26,661	0,000	5,000	31,661		5,9		2,0		3,0	10,9	20,8
Vestland	99,377	0,000		99,377		54,6	5,9	4,0			64,5	34,9
Møre og Romsdal	55,439	0,000	4,000	59,439		30,8	4,3	2,0		4,0	41,1	18,3
Trøndelag	92,432	8,880	6,000	107,312		52,7	4,8	4,0	8,9	3,0	73,4	33,9
Nordland ²	112,346	7,370	9,000	128,716		76,4	11,3	5,0	7,4	24,9	124,9	3,8
Troms og Finnmark ³	121,120	45,480	12,840	191,440		76,4	10,7	10,0	12,9	12,0	122,0	69,4
Siva ⁴	15,800			15,800								
Innovasjon Noreg			14,000	14,000		47,6				13,0	60,6	-46,6
Sekretariat Regionalt nordområdeforum		1,500		1,500								
Hallingdal regionråd (Buskerud)							1,0				1,0	-1,0
Totalt	763,307	46,980	54,424	66,000	930,711	453,1	50,0	47,0	52,7	79,9	682,7	248,1

¹ Midla fordeles til fylkeskommunene med ein distriktsdel og ein regionaldel. Den distriktsrettede delen skal utjevne geografiske forskjeller ved å kompensere for ulemper i distriktsområder, og utgjør mesteparten av bevilgningen (om lag 70 pst.). Disse midlene fordeles til fylkeskommunene etter antall innbyggere innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte, med høyere vektning av kommuner som skårer lavt på Distriktsindeksen. I tillegg er det en ekstra vektning per innbygger i tiltakssonen (Finnmark og Nord-Troms). Den regionale delen skal legge til rette for vekst og utvikling i hele landet ved at hvert fylke realiserer sitt potensial, basert på muligheter og utfordringer. Den regionale andelen fordeles med utgangspunkt i tilskuddsprofilen i 2018 for Inkubasjonsprogrammet og gjennomsnittlig forbruksprofil i årene 2017–2018 for Bedriftsnettverk, Mentortjenesten og det landsdekkende etablerertilskuddet.

² I rammen til Nordland over kap. 553, post 65 for 2019 inngår 15 mill. kroner i ekstraordinære statlege omstillingsmidlar til Andøy kommune. Det ligger ikke an til bevilgninger til Andøy i budsjettet for 2020.

³ I rammen inngår også 45,5 mill.kroner til Arktis 2030 og 1,5 mill.kroner til sekretariat for Regionalt nordområdeforum i Vadsø.

⁴ Administrasjons- og gjennomføringskostnader til Siva vil bli overført direkte fra KMD til Siva. For 2020 er dette om lag 15,8 mill. kr.

Vedlegg 6. Oversikt over tiltak/programmer som inngår i kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Ordning	Overført fra kap.post	Midler som overføres
Næringshageprogrammet	550.70	76,3 mill. kr.
Inkubasjonsprogrammet	553.74 og 2426.70	122,8 mill. kr.
Bedriftsnettverk	553.74, 2421.71 og 325.71	41 mill. kr.
Mentortjenesten for gründere	550.70 og 2421.74	17,3 mill. kr.
Deler av det landsdekkende etablerertilskuddet	2421.50	38,3 mill. kr.
Bedriftsrettede låne – og tilskuddsordninger	550.62	467,6 mill. kr.
Sum		763,3 mill. kr

Forskrift om Kommunal- og moderniseringsdepartementets tilskuddsmidler til Arktis 2030.

Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 19. desember 2019 med hjemmel i Stortingets årlige budsjettvedtak

Kapitteloversikt.

Kapittel I. Formål, kunngjøring og geografisk virkeområde. Bestemmelser for søkere og mottakere av tilskuddsmidler

Kapittel II. Hvem som kan søke og kriterier for tildeling av tilskuddsmidlene

Kapittel III. Bestemmelser for forvalterne av tilskuddsmidlene

Kapittel IV. Sluttbestemmelser

Kapittel I. Formål, kunngjøring og geografisk virkeområde. Bestemmelser for søkere og mottakere av tilskuddsmidler

§ 1. Formålet med tilskudd til Arktis 2030

Tilskuddsmidlene skal bidra til å støtte opp under regjeringens nordområdepolitikk. Bruken av tilskuddsmidlene skal også være forankret i regionale mål, strategier og/eller planer.

§ 2. Geografisk virkeområde

Den regionale innsatsen skal omfatte Nordland og Troms og Finnmark fylker og bidra til bærekraftig samfunnsutvikling i nordområdene.

§ 3. Kunngjøring ved utlysning av tilskuddsmidlene

Adgangen til å søke om tilskuddsmidler skal kunngjøres gjennom Kommunal- og moderniseringsdepartementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no. Dersom dette ikke er tilstrekkelig for å nå hele målgruppen, må forvalter i tillegg bruke andre kanaler.

§ 4. Krav til en søknad om tilskudd

Søknaden skal sendes inn gjennom regionalforvaltning.no innen fristen som fremgår av kunngjøringen. Søknader som leveres etter fristen avvises.

Følgende opplysninger må oppgis eller beskrives i alle søknader:

Opplysninger om søker

- a) Hvem som er kontaktperson.
- b) Den ansvarlig prosjekteierens navn og organisasjonsnummer.

Økonomi

- c) Hvilket tilskuddsbeløp det søkes om.
- d) Budsjett med finansieringsplan.

- e) Om søker på søknadstidspunktet har mottatt annen offentlig støtte det inneværende år og de to siste regnskapsårene, jf. reglene om offentlig støtte. Bagatellmessig støtte utgjør 200 000 euro fordelt over tre sammenhengende regnskapsår.

Beskrivelse av tiltaket og forventede resultater

- f) Tiltaket det søkes om tilskudd til, herunder mål og målgruppe.
g) Fremdriftsplanen for aktiviteter.
h) Organiseringen av tiltaket, herunder eventuelle samarbeidspartnere og hvilke roller de skal ha.
i) Om tiltaket har forankring i regjeringens nordområdepolitikk, kommunale og/eller fylkeskommunale planer.
j) Resultatene søker forventer å oppnå ved avslutningen av tiltaket.

I tillegg skal søknaden opplyse om andre forhold som søkeren bør forstå er viktig for vurdering av søknaden.

§ 5 Søknadsbehandlingen og forholdet til forvaltningsloven

Tildeling av tilskudd eller avslag på tilskuddssøknad er enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, jf. bokstav a.

Innovasjon Norge er unntatt forvaltningsloven, jf. lov om Innovasjon Norge § 4 og lov om statsforetak § 6 første ledd.

Det vises det til forvaltningsloven når det gjelder alminnelige saksbehandlingsregler, klagebehandling, med mer. Innovasjon Norge er unntatt forvaltningsloven, jf. lov om Innovasjon Norge § 4 og lov om statsforetak § 6 første ledd.

§ 6 Vilkår for tildelingen av tilskudd – kostnader tilskuddene kan og ikke kan brukes til

Tilskuddsmottakere kan få tilskudd til et bestemt prosjekt i maksimalt 5 år, selv om prosjektet har lengre varighet.

Tilskuddet skal dekke kostnader for søker som er direkte knyttet til realiseringen av prosjektet eller tiltaket. I vurderingen av hva som er direkte tilknyttet realiseringen, skal det blant annet legges vekt på hva som er nødvendige utgifter for å realisere formålet med tilskuddet. Tilskuddet skal ha effekt ut over å opprettholde et tilbud.

Tilskuddet skal ikke brukes til:

- a) løpende driftskostnader i næringsvirksomheter eller organisasjoner
b) kausjon eller annen økonomisk garanti
c) direkte eller indirekte investeringer i virksomhetens egenkapital
d) renter og avdrag på lån og refinansiering av gjennomførte prosjekter
e) drift av eller investeringer i statlige, fylkeskommunale eller kommunale lovpålagte oppgaver som er utført av fylkeskommunen, kommunen eller andre
f) avsetting av midler til uspesifiserte fond, som ikke omfatter delegerte midler til kommuner, regionråd eller andre forvaltere
g) politikkforberedende aktiviteter internt hos eller i regi av den som tildeler tilskuddene, innbefattet kjøp av tjenester i samband med utforming av nye tiltak og lovpålagte eller egeninitierte plan- og strategiprosesser

Tredje ledd bokstav a, b og c gjelder ikke tilskudd Innovasjon Norge tildeler.

§ 7 Adgangen til å kontrollere at betingelsene og vilkårene for tilskudd er oppfylt

Forvalter kan kontrollere at betingelsene for tilskuddet og vilkårene i tilskuddsvedtaket er oppfylt av tilskuddsmottakeren gjennom å kreve de opplysningene og den dokumentasjonen fra tilskuddsmottakeren som er nødvendig for kontrollen.

Tilskuddsmottaker plikter også å medvirke til at den som skal evaluere det enkelte prosjektet får adgang til de opplysninger og dokumenter som er nødvendig for å foreta en forsvarlig evaluering.

§ 8 Utbetaling av tilskuddsmidler

Tilskuddsbeløpet utbetales i hovedsak etterskuddsvis.

Minst 25 prosent av tilskuddsmidlene skal holdes tilbake til prosjektet eller tiltaket er avsluttet og tilskuddsforvalteren har mottatt sluttrapport eller et resultatskjema i departementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no.

§ 9 Stans i utbetaling av tilskuddsmidler og krav om tilbakebetaling

Departementet og forvalteren, kan stanse utbetalingen av tilskudd eller kreve at tilskuddsmottakeren betaler tilbake hele eller deler av det utbetalte tilskuddet dersom:

- a) tilskuddsmottakeren har påbegynt arbeidet tilskuddet er ment å dekke, før tilskuddet ble innvilget
- b) tildelingen har bygget på uriktige, misvisende eller mangelfulle opplysninger fra søkeren
- c) tilskuddet ikke er brukt i samsvar med kravene i forskriften og tilskuddsvedtaket, og forvalteren ikke har godtatt endringene
- d) prosjektet eller tiltaket gjennomføres til en lavere kostnad enn forutsatt ved tildelingen

§ 10 Krav til tilskuddsmottakers rapportering

All rapportering skal skje gjennom departementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no. Forvalteren kan fastsette ytterligere krav til oppfølging og rapporteringer i tilskuddsvedtaket.

Tilskuddsmottakeren skal rapportere til forvalteren om tiltaket er gjennomført i henhold til vedtaket. Tilskuddsmottaker skal sende inn et regnskap for prosjektet, satt opp etter samme oppstilling som budsjettet. Tilskuddsmottakeren skal gi forvalteren melding dersom det inntreffer forhold som innebærer endringer i forhold til de forutsetningene som går frem av søknaden eller vedtaket.

For tilskudd over 200 000 kroner skal tilskuddsmottaker sende inn revidert prosjektrengnskap som er bekreftet av statsautorisert revisor, registrert revisor eller godkjent regnskapsfører, dersom virksomheten ikke er revisjonspliktig. Der statlige virksomheter, kommuner og fylkeskommuner selv er tilskuddsmottakere trenger prosjektrengskapet ikke å være revidert.

Kapittel II. Hvem som kan søke og kriterier for tildeling av tilskuddsmidlene

§ 11 Hvem som kan søke om tilskudd

Næringsliv, interesseorganisasjoner, offentlig aktører og kunnskapsmiljøer knyttet til nordområdene, kan søke om tilskuddsmidler. Tilskuddssøker trenger ikke være lokalisert i Nord-Norge, men må kunne tydelig vise at resultatene av aktivitetene som finansieres kommer nordområdene til gode.

§ 12 Tildelingskriterier

Tiltakene skal bidra til et helhetlig nordområdeperspektiv i tråd med regjeringens nordområdestrategi. Prosjekter skal bidra til operativ bruk av nyutviklet kunnskap, teknologi og/eller kompetanse om nordområdene.

Prosjekter og tiltak skal legge FNs bærekraftsmål til grunn.

Ved vurdering av prosjektene skal forvalter legge vekt på situasjonen for urfolk.

Midlene kan gå til forprosjekter og større flerårige strategiske prosjekter.

Prosjekter av utenrikspolitisk karakter skal søke støtte fra Utenriksdepartementet.

§ 13 Kriterier for måloppnåelse

Innsatsen skal måles etter følgende kriterier for måloppnåelse innenfor fire innsatsområder:

- a) *Kunnskap*: Økt kunnskap om polare strøk og samfunn, kompetansebehov, forvaltning og miljø og naturressurser i nordområdene.
- b) *Infrastruktur*: Økt kunnskap om og tilrettelegging for å møte infrastrukturbehov som følge av økt aktivitet i nordområdene.
- c) *Miljøvern, sikkerhet, beredskap og klimaendringer*: Økt kunnskap om og kapasitet til forebygging og håndtering av forurensning og ulykker i nordområdene. Økt kunnskap om klimaendringer, konsekvenser av dette og grønn omstilling.
- d) *Næringsliv*: Økt økonomisk aktivitet, næringsutvikling og verdiskaping i nordområdene.

Kapittel III. Bestemmelser for forvaltere av tilskuddsmidlene

§ 14 Hvem som forvalter tilskuddsmidlene, delegering av forvalteransvar og deres fullmakter

Departementet har overført forvaltningen av tilskuddsmidlene til Troms og Finnmark fylkeskommune. Tilskuddsmidlene skal forvaltes i nært samarbeid med Nordland fylkeskommune, og ha et landsdelsperspektiv. Troms og Finnmark fylkeskommune kan delegere forvaltningen av en andel av midlene til Nordland fylkeskommune og Innovasjon Norge.

Dersom det er aktuelt å gi direkte bedriftsrettede tilskudd, skal Innovasjon Norge være forvalter på oppdrag av fylkeskommunen innenfor formålet med ordningen, geografisk virkeområde, tildelingskriterier, vilkår for tildeling og kriterier for måloppnåelse.

Ved videredelegering av forvaltningsmyndighet til Innovasjon Norge legges deres praksis til grunn for forvaltning, utbetaling og rapportering. Oppdrag til Innovasjon Norge skal inkludere administrasjons- og gjennomføringskostnader, jf. basiskostnadsmodellen for Innovasjon Norge.

Fylkeskommunene har videre fullmakt til å

- a) avgjøre hvor lenge tilsagnet er gyldig (maksimalt 5 år)
- b) behandle søknad om forlengelse

- c) bevilge ubenyttede midler til nye tiltak i tråd med de målene som er satt for bevilgningene.

Fylkeskommunen forvalter tilskuddsmidlene innenfor de økonomiske rammene Stortinget fastsetter årlig. Departementet tildeler midler til fylkeskommunen som tilskudd uten krav om tilbakebetaling. Fylkeskommunen kan dermed disponere midlene uavhengig av bevilgningsår.

Fylkeskommunen kan finansiere tiltak og programmer i egen regi og/eller fordele midler etter egne prioriteringer innenfor rammen av denne forskriften. Fylkeskommunen kan unntaksvis tildele mindre enkelttilskudd ved særskilt å navngi mottakeren i vedtak fattet av fylkestinget. I slike tilfeller gjelder likevel § 6-13. Det skal innhentes informasjon fra mottaker tilsvarende § 4. Ved finansiering av tiltak og programmer i egen regi skal fylkeskommunen rapportere på lik linje med øvrige tilskuddsmottakere.

§ 15 Krav til fylkeskommunenes tilsyn med tilskuddene. Administrasjons- og gjennomføringskostnader.

Den som tildeler tilskuddene

- a) skal etablere rutiner for å sikre god internkontroll, slik at den som forvalter og departementet kan kontrollere at betingelsene for tilskuddet og vilkårene i tildelingen er oppfylt
- b) fører tilsyn med at kravene i forskriften og i tildelingsbrevet blir fulgt opp, og rapporterer i departementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no
- c) kan bruke inntil 5 prosent av midlene de selv forvalter, til å dekke egne administrasjons- og gjennomføringskostnader knyttet til forvaltningen av midlene

§ 16 Konsekvenser ved feil forvaltning og feil bruk av tilskuddsmidlene

Dersom tilskuddsmidlene ikke forvaltes i henhold til det som fremgår av statsbudsjettet, forskriften eller de årlige oppdragsbrevene, eller at midlene ikke brukes i tråd med de nevnte dokumentene, vil departementet be om en skriftlig redegjørelse.

Gjentatt feil kan medføre krav fra departementet om tilbakebetaling ved en reduksjon av bevilgningen på tilsvarende beløp det påfølgende budsjettår.

§ 17 Oppfølging og rapportering for forvaltere

De ansvarlige forvalterne skal rapportere i henhold til rapporteringskrav i departementets elektroniske forvaltningsportal, regionalforvaltning.no. Dette gjelder ikke for Innovasjon Norge. For Innovasjon Norge gjelder egne bestemmelser om rapportering.

Kapittel IV. Sluttbestemmelser

§ 18 Dispensasjon

Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskriften.

§ 19 Ikrafttredelse.

Forskriften trer i kraft 1. januar 2020.

**RETNINGSLINJER FOR KAP 553, POST 61 OVER KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTETS BUDSJETT – MOBILISERENDE OG
KVALIFISERENDE NÆRINGSUTVIKLING
(Gjeldende fra 1. januar 2020)**

Innledning

Retningslinjen er utarbeidet i medhold av Reglement for økonomistyring i staten § 8, og Bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 6 om forvaltning av tilskuddsordninger. Regelverket gjelder fylkeskommunenes og virkemiddelaktørenes forvaltning av midler over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett: kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling. Virkemiddelaktørene er Innovasjon Norge og Siva. Retningslinjene omtaler også Kommunal- og moderniseringsdepartementets ansvar og rolle knyttet til posten.

For Innovasjon Norge gjelder lov om Innovasjon Norge, for Siva gjelder lov om statsforetak. Videre gjelder fellesføringer i oppdragsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet og selskapenes mål- og resultatstyringssystem.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet omtales i disse retningslinjene som departementet. Med fylkeskommune menes også Oslo kommune.

KAPITTELOVERSIKT

Innhold

Innledning.....	1
KAPITTELOVERSIKT	1
KAPITTEL 1. FORMÅLET MED RETNINGSLINJENE.....	2
KAPITTEL 2. MÅL MED KAP. 553, POST 61 OG OVERSIKT OVER ORDNINGENE SOM INNGÅR I POSTEN.....	2
KAPITTEL 3. AKTØRER OG ANSVARSDDELING	3
3.1 Fylkeskommunene.....	3
3.2 Innovasjon Norge og Siva	4
3.3 Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	4
KAPITTEL 4. NÆRMERE OM ORDNINGENE – kriterier for måloppnåelse og tildelingskriterier	5
4.1 Bedriftsrettede ordninger.....	5
4.2 Landsdekkende etablerertilskudd.....	7
4.3 Mentortjenesten for gründere	7
4.4 Bedriftsnettverk	8

4.5 Næringshageprogrammet	8
4.6 Inkubasjonsprogrammet.....	9
4.7 Begrensninger i hva det kan tildeles tilskudd til	10
KAPITTEL 5. ADMINISTRASJONS- OG GJENNOMFØRINGSKOSTNADER.....	10
5.1 Definisjon	10
5.2 Administrasjons- og gjennomføringskostnader i Innovasjon Norge	11
5.3 Administrasjons- og gjennomføringskostnader i Siva	11
5.4 Administrasjonskostnader i fylkeskommunene	12
KAPITTEL 6. DISPONERING AV UBRUKTE MIDLER.....	12
VEDLEGG 1. KRAV OG VILKÅR FOR PROGRAMBESKRIVELSER	13
VEDLEGG 2. ØVRIGE KRAV OG FØRINGER.....	14
Pkt 1 Offentlig støtte etter EØS-avtalen	14
Pkt 2 Krav til informasjon om ordningene	15
Pkt 3 Oppfølging og kontroll.....	15
Pkt 4 Intern kontroll hos virkemiddelaktørene.....	15
Pkt 5 Virkemiddelaktørenes rapportering til fylkeskommunene, departementet.....	15
Pkt 6 Evalueringer	16

KAPITTEL 1. FORMÅLET MED RETNINGSLINJENE

Formålet med retningslinjene er:

- ✓ å tydeliggjøre arbeidsdelingen mellom departementet, fylkeskommunene og virkemiddelaktørene i forvaltningen av posten.
- ✓ å sikre at virkemiddelaktørenes bruk av midler over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett kap. 553, post 61 følger Stortingets budsjettvedtak med de rammene som er beskrevet i Prop.1 S.
- ✓ å utdype hvilke regler som gjelder for forvaltningen av midlene.

Retningslinjene kommer som vedlegg til årlige oppdragsbrev til fylkeskommunene fra departementet.

KAPITTEL 2. MÅL MED KAP. 553, POST 61 OG OVERSIKT OVER ORDNINGENE SOM INNGÅR I POSTEN

Hensikten med post 61 er å bidra til vekstkraftig næringsliv i regioner og distrikt gjennom innsats tilpasset regionale muligheter og utfordringer. Posten omfatter bevilgninger til fylkeskommunene til finansiering av virkemidler for å mobilisere og utvikle et verdiskapende næringsliv i distrikt og regioner. Målgruppen er bedrifter og entreprenører i hele landet.

Retningslinjene gjelder følgende ordninger forvaltet av Innovasjon Norge:

- ✓ Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene
- ✓ Landsdekkende etablerertilskudd fase I (markedsavklaring)
- ✓ Mentortjenesten for gründere
- ✓ Bedriftsnettverk

Retningslinjene gjelder følgende ordninger forvaltet av Siva:

- ✓ Næringshageprogrammet
- ✓ Inkubasjonsprogrammet

Kriterier for måloppnåelse er vekst i verdiskaping, omsetning, sysselsetting og nyskaping i distrikt og regioner. Kriteriene varierer mellom de ulike virkemidlene.

KAPITTEL 3. AKTØRER OG ANSVARSDDELING

3.1 Fylkeskommunene

Fylkeskommunene har ansvar for å utforme, prioritere og finansiere oppdrag til Innovasjon Norge og Siva innenfor ordningene som posten omfatter. Oppdragene fra fylkeskommunene skal være forankret i regionale mål og planer, utformet i partnerskap med næringslivet og regionale og lokale aktører. Fylkeskommunene kan ikke utforme oppdrag til andre virkemiddelaktører enn Innovasjon Norge og Siva, selv forvalte midlene (utover midler til administrasjon, jf. kap. 5.4) eller utforme egne ordninger med midler fra posten. Oppdragene skal være i tråd med gjeldende programbeskrivelser/programplaner for ordningene som posten til enhver tid omfatter.

Fylkeskommunene har ansvar for styringsdialogen om post 61, og underliggende ordninger, med Innovasjon Norge og Siva. Dette inkluderer dialog om resultater, måloppnåelse og effektivitet innen den enkelte ordning, endringer i eksisterende ordninger, revisjon av ordninger, utvikling av satsingsforslag og innspill til budsjett. Endringer i eksisterende ordninger på posten og utvikling av nye ordninger skal skje i dialog mellom fylkeskommunene og Innovasjon Norge og Siva, og godkjennes av departementet.

Fylkeskommunene har ansvar for å gi budsjettinnspill til post 61, forslag til nye satsinger og revisjon av ordninger under post 61 til departementet, etter frister gitt i oppdragsbrevet fra departementet.

Fylkeskommunene skal sende oppdragsbrev til Innovasjon Norge og Siva senest innen 1. mars, med kopi til departementet. Departementet anbefaler at fylkeskommunene benytter felles mal for oppdragsbrevene til hhv Innovasjon Norge og Siva.

Fylkeskommunene skal rapportere til departementet om økonomiske disponeringer og vurderinger av resultater av den samlede prioriteringen innen posten i sitt fylke, innen frist gitt i oppdragsbrevet. Nærmere krav til fylkeskommunenes rapportering vil framgå av det årlige oppdragsbrevet fra departementet.

Fylkeskommunene skal utbetale midlene i oppdragene til Innovasjon Norge og Siva i to deler: en forskuddsutbetaling innen 1. februar og en andre utbetaling i august. Øvrige rutiner for utbetaling fastsettes i oppdragsbrevet fra fylkeskommunene til Innovasjon Norge og Siva.

Fylkeskommunene skal sørge for at det foreligger tilfredsstillende rutiner for oppdragsbrev, utbetaling av tilskudd, styringsmøter, prosedyrer og krav til rapportering, og eventuelle andre forpliktelser.

3.2 Innovasjon Norge og Siva

Innovasjon Norge og Siva skal forvalte midlene på oppdrag fra fylkeskommunene og i tråd med gjeldende programbeskrivelser. Forvaltningen av tilskuddsmidlene skal følge de vilkår som framgår av kap. 4 og 6, samt vedlegg 1 og 2.

Endringer i programbeskrivelser/programplaner underveis i programperioden skal skje i dialog med fylkeskommunene og godkjennes av departementet.

Innovasjon Norge og Siva skal sende budsjettinnspill for post 61 til fylkeskommunene, med kopi til departementet og Nærings- og fiskeridepartementet, etter frist gitt i oppdragsbrevene fra fylkeskommunene.

Innovasjon Norge og Siva skal utforme forslag til nye satsinger og revisjon av ordninger under post 61 som oversendes fylkeskommunene, med kopi til departementet og Nærings- og fiskeridepartementet, etter frist gitt i oppdragsbrevene fra fylkeskommunene.

Innovasjon Norge og Siva skal utarbeide programbeskrivelser for eventuelle nye ordninger som skal omfattes av posten, i dialog med fylkeskommunene. Programbeskrivelser utformes i tråd med vedlegg 1, og godkjennes av departementet.

Innovasjon Norge og Siva skal rapportere om resultater og måloppnåelse for den enkelte ordning gjennom årsrapporten, og rapportere fylkesvis etter krav gitt i fylkeskommunenes oppdragsbrev. Se pkt. 5 i vedlegg 2 for mer om rapportering.

Innovasjon Norge og Siva skal sørge for at det gjennomføres evaluering av ordningene omfattet av posten. Se pkt. 6 i vedlegg 2 for mer om evaluering.

Innovasjon Norge og Siva skal forvalte midlene i henhold til Regelverk for økonomistyring i staten og statsstøtteregelverket.

3.3 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Departementet fastsetter rammene for budsjett for kap 553. post 61 på grunnlag av Stortingets årlige budsjettvedtak og gjeldende fordelingsmodell, og utbetaler midlene til hver fylkeskommune. Departementet fastsetter regelverk og vilkår som er nødvendig for å sikre at bevilgningene blir brukt i samsvar med Stortingets forutsetninger. Departementet sender årlig oppdragsbrev til fylkeskommunene, som viser økonomiske rammer og beskriver resultatmål og rapporteringskrav for posten. Tilskuddene blir utbetalt i to deler, i januar og august.

Endringer i eksisterende ordninger og programbeskrivelser til eventuelle nye ordninger skal godkjennes av departementet.

Departementet har ansvar for notifikasjon av virkeområdet for investeringsstøtte og orientering til ESA om bruk av gruppeunntaksbestemmelser i alle ordninger.

Departementet skal rapportere årlig til Stortinget om resultater og måloppnåelse for posten og de ulike ordningene.

Departementet skal ha dialog med fylkeskommunene om gjennomføringen av oppdraget fra departementet. Departementet kan ved behov delta i styringsmøter mellom fylkeskommunene og Innovasjon Norge og Siva.

KAPITTEL 4. NÆRMERE OM ORDNINGENE – kriterier for måloppnåelse og tildelingskriterier

Se vedlegg 2 for generelle krav og føringer for Innovasjon Norge og Sivas forvaltning av ordningene.

4.1 Bedriftsrettede ordninger

Bedriftsrettede låne og- tilskuddsordninger i distriktene omfatter:

- a) Distriktsrettede investeringstilskudd og utviklingstilskudd til enkeltbedrifter og etablerere.
- b) Distriktsrettede risikolån, herunder ansvarlig lån, gjeldsbrevlån og pantelån, distriktsrettede garantier for investeringslån og driftskreditter

Ordningene skal bidra til et verdiskapende næringsliv i områder med spredt bosetting og store avstander. Målgruppen er små og mellomstore bedrifter og entreprenører innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte¹.

Kriterier for måloppnåelse for alle de bedriftsrettede ordningene er:

- ✓ verdiskaping
- ✓ sysselsetting
- ✓ nyskaping
- ✓ omstilling

Tildelingskriterier

Bevilgningen kan bare brukes innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte jf. forskrift om virkeområde for distriktsrettet investeringsstøtte og regional transportstøtte § 3. Innovasjon Norges bidrag skal avlaste risiko og være utløsende for at prosjektet blir gjennomført.

¹Virkeområdet for distriktpolitisk begrunnet investeringsstøtte er fastsatt av departementet og godkjent av ESA i henhold til EUs retningslinjer for regionalstøtte.

Investeringsstilskudd kan gis til fysiske investeringer som for eksempel produksjonslokaler eller produksjonsutstyr. Investeringsstilskudd gis primært til små og mellomstore bedrifter.

Bedriftsutviklingsstilskudd kan gis til rådgivningstjenester, kompetansetiltak og tilskudd til forprosjekter. Fylkeskommunene kan velge om de vil gi en profil på tilskuddet i form av satsing på eksempelvis kvinner, gründere, kompetanse eller mobilisering til vekst og internasjonalisering. Bedriftsutviklingsstilskudd gis primært til små og mellomstore bedrifter.

Distriktsrettet etablerertilskudd kan kun innvilges til bedrifter som er registrert som foretak i Brønnøysundregisteret (har organisasjonsnummer) for mindre enn 3 år siden i markedsavklaringsfasen, og mindre enn 5 år siden i kommersialiseringsfasen. Tilskudd kan også gis til fellestiltak for grupper av etablerere, for eksempel etablererveiledning. De to viktigste tildelingskriteriene er at forretningsidéen/løsningen representerer noe vesentlig nytt regionalt, og at gründeren har ambisjoner om å utvikle en vekstbedrift.

Distriktsrettede risikolån kan gis til toppfinansiering av antatt lønnsomme investerings- og utviklingsprosjekter som er vanskelig å finansiere i det private kredittmarkedet. Lånene kan innvilges både til nyetableringer og etablerte bedrifter uavhengig av størrelse.

Distriktsrettede garantier for driftskreditt og unntaksvis lån gis til bedrifter som mangler pantesikkerhet for lånefinansiering i bank. Den distriktsrettede garantiordningen skal sikre finansiering av prosjekter med høy risiko, med realistiske mål om å kunne oppnå lønnsomhet. Garanti stilles som simpel tapsgaranti der Innovasjon Norge og andre finansieringsinstitusjoner deler risikoen

Tapsfond for distriktsrettede risikolån og garantier

Innovasjon Norge skal opprette og forvalte et felles tapsfond for distriktsrettede risikolån og garantier for alle årganger innenfor tilskuddsordningen. Innovasjon Norge er ansvarlig for å fylle opp tapsfondet med midler fra fylkeskommunene. Tapsfondet skal reflektere den reelle risikoen for utlånsporteføljen til støttemottakeren og de samlede tapene som kan oppstå, ved at det blir satt av midler til forventede fremtidige tap. Midler som blir avsatt til tapsfond skal normalt svare til vurdert risiko i hver enkelt låne- og garantiordning. Innovasjon Norge skal årlig vurdere størrelsen på tapsfondet mot vurdert risiko i låne- og garantiporteføljen. Dersom det er et negativt avvik på 5 prosent skal fylkeskommunen og departementet varsles. Dersom det er et negativt avvik på over 10 prosent fra porteføljerisikoen skal tapsfondet etterfylles. Dette skal skje etter en fordelingsnøkkel der den delen fylkeskommunene har av risikolån og garantiporteføljen per 1. januar skal legges til grunn, uavhengig av hvor tapet har oppstått.

Aktivitetsindikatorer for ordningene

- ✓ Sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ Antall og type prosjekter
- ✓ Addisjonalitet
- ✓ Risikoprofil
- ✓ Kvinneandel
- ✓ Størrelse på prosjektene

4.2 Landsdekkende etablerertilskudd

Formålet med etablerertilskudd er å få frem flere gode gründere. *Landsdekkende etablerertilskudd* til markedsavklaring (fase I) skal støtte gründere som har nye ideer med stort vekstpotensial.

Kriterier for måloppnåelse

- ✓ nyskaping
- ✓ sysselsetting
- ✓ verdiskaping

Tildelingskriterier

Tilskuddet kan brukes til å utvikle egen kompetanse, kjøpe kompetansetjenester av andre, tilpasse produktet eller tjenesten til markedet eller som sikkerhet for å innhente mer kapital. Etablerertilskuddet skal gis til bedrifter i tidlig fase; i etablerings-, utviklings- eller markedsintroduksjonsfasene. Støtten skal være avgjørende for at prosjektet kan gjennomføres. Ordningen omfatter hele landet og alle næringer, med unntak av offentlig virksomhet. Tilskuddet kan gis til bedrifter som er tre år eller yngre. I unntakstilfeller kan eldre bedrifter støttes.

Aktivitetsindikatorer

- ✓ sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ antall og type prosjekter
- ✓ addisjonalitet
- ✓ kvinneandel
- ✓ andel benyttet i virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte

4.3 Mentortjenesten for gründere

Mentortjenesten for gründere skal gi økt kunnskap om det å drive egen virksomhet, forretningsutvikling og vurdering av markedsmuligheter. Målgruppen er daglig ledere i gründerbedrifter.

Kriterier for måloppnåelse

- ✓ nyskaping
- ✓ sysselsetting
- ✓ verdiskaping

Tildelingskriterier

Bedriftene må være i utviklings- eller markedsintroduksjonsfasen og må ha ambisjoner om vekst utover sitt lokale marked.

Aktivitetsindikatorer

- ✓ Sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ antall deltakere
- ✓ kvinneandel
- ✓ andel benyttet i virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte

4.4 Bedriftsnettverk

Bedriftsnettverk er et tilbud til små og mellomstore bedrifter med vekstambisjoner som ønsker å etablere forpliktende kommersielt, strategisk og markedsrettet samarbeid for å styrke innovasjonsevne og konkurransekraft. Ordningen omfatter hele landet.

Kriterier for måloppnåelse

- ✓ verdiskaping i deltakerbedriftene
- ✓ innovasjonsevne
- ✓ utvikling av samarbeid
- ✓ regionale ringvirkninger

Tildelingskriterier

- ✓ klart mål om styrket innovasjonsevne og vekstkraft gjennom strategisk samarbeid med andre bedrifter,
- ✓ gjennomføringsevne,
- ✓ synlig behov og potensial for samarbeid,
- ✓ minimum 3 deltakere og maksimalt 30, hvor halvparten må være små og mellomstore bedrifter,
- ✓ klart definert innovasjonsinnhold og internasjonalt nivå og
- ✓ forankring i ledelse og styrer.

Aktivitetsindikatorer

- ✓ sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ geografisk nedslag

4.5 Næringshageprogrammet

Næringshageprogrammet skal bidra til økt verdiskaping, hovedsakelig i virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte. Det er et mål at alle næringshagene skal ha målbedrifter innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte. Næringshagene skal gi positive ringvirkninger til lokalsamfunn og lokalt næringsmiljø. Målgruppen er i hovedsak kunnskapsbedrifter.

Kriterier for måloppnåelse

- ✓ vekst i omsetning, verdiskaping og sysselsetting i bedrifter som mottar støtte gjennom programmet

Tildelingskriterier

Støtte tildeles til næringshageselskapene som i) *klyngetilskudd* skal dekke næringshagens personal- og administrasjonskostnader knyttet til bl.a. forvaltning av næringshagens fasiliteter, organisering av kurs, workshop/konferanser, rekruttering av bedrifter, nettverk m.m. relatert til programvirksomheten, og ii) *tilskudd til innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter* som bidrar til rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp som målbedrifter i næringshageprogrammet.

Programmet inkluderer en differensiert tilskuddsmodell som belønner de miljøene med størst potensial og god måloppnåelse. Innplassering i differensiert tilskuddsmodell baseres på følgende kriterier:

- ✓ Aktivitet (antall målbedrifter, dynamikk i målbedriftsporteføljen)
- ✓ Måloppnåelse (i hvilken grad næringsshagen når sine egne målsettinger for programaktiviteten)
- ✓ Kundetilfredshet og addisjonalitet (hvor tilfreds målbedriftene er med næringsshagen og hvilken addisjonalitet næringsshagen har for bedriftenes utvikling)
- ✓ Strategisk viktige samarbeidsaktører, herunder hvilken rolle næringsshagen har i det regionale og nasjonale økosystemet for innovasjon
- ✓ Kompetanse og finansiering, herunder hvordan leverer næringsshagen som programoperatør; herunder næringshagens leveranser knyttet til programmets mål og formål, næringshagens virksomhet og næringshagens arbeid med målbedrifter
- ✓ Andel målbedrifter som opplever vekst i omsetning og/eller verdiskaping

Aktivitetsindikatorer

- ✓ sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader
- ✓ antall målbedrifter innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte

4.6 Inkubasjonsprogrammet

Målet med Inkubasjonsprogrammet er økt verdiskaping gjennom effektivt å identifisere, videreutvikle og kommersialisere gode ideer til nye vekstbedrifter, og til å gi vekst i etablerte virksomheter.

Kriterier for måloppnåelse

- ✓ verdiskapings- og omsetningsvekst i bedriftene som er knyttet til inkubatorene.

Tildelingskriterier

Støtte tildeles til regionale innovasjonsmiljøer og næringsaktører som har inkubasjon som en vesentlig aktivitet. Midlene omfatter i) *klyngetilskudd* som skal dekke inkubatorens personal- og administrasjonskostnader knyttet til bl.a. forvaltning av inkubatorens fasiliteter, organisering av kurs, workshop/konferanser, rekruttering av bedrifter, nettverk m.m. relatert til programvirksomheten, og ii) *tilskudd til innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter* som bidrar til rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp i inkubasjonsprogrammet.

Programmet inkluderer en differensiert tilskuddsmodell som belønner de miljøene med størst potensial og god måloppnåelse. Innplassering i differensiert tilskuddsmodell baseres på følgende kriterier:

- ✓ Aktivitet (antall bedrifter i inkubasjon, dynamikk i bedriftsporteføljen),
- ✓ Måloppnåelse (i hvilken grad inkubatoren når sine egne målsettinger for programaktiviteten),
- ✓ Kundetilfredshet og addisjonalitet (hvor tilfreds bedriftene er med inkubatoren og hvilken addisjonalitet inkubatoren har for bedriftenes utvikling),

- ✓ Strategisk viktige samarbeidsaktører, herunder hvilken rolle inkubatoren har i det regionale og nasjonale økosystemet for innovasjon,
- ✓ Kompetanse og finansiering, herunder hvordan leverer inkubatoren som programoperatør; herunder inkubatorens leveranser knyttet til programmets mål og formål, inkubatorens virksomhet og inkubatorens arbeid med målbedrifter,
- ✓ Andel bedrifter som opplever vekst i omsetning og/eller verdiskaping

Aktivitetsindikatorer

- ✓ sum bevilgede midler fra posten og andel administrasjons- og gjennomføringskostnader

4.7 Begrensninger i hva det kan tildeles tilskudd til

Tilskuddet skal kun dekke kostnader som er nødvendige for å realisere tiltaket. Tilskuddet skal ha effekt utover å opprettholde et tilbud.

Tilskuddet skal ikke brukes til:

- ✓ Renter og avdrag på lån, og refinansiering av gjennomførte prosjekter.
- ✓ Drift av eller investeringer i statlige, fylkeskommunale og kommunale lovpålagte oppgaver, utført av fylkeskommunen, kommunen eller andre.
- ✓ Å avsette midler i uspesifisert fond.
- ✓ Politikkforberedende arbeid internt hos forvalter eller i regi av forvalter, herunder kjøp av tjenester i samband med utforming av nye tiltak og lovpålagte eller egeninitierte plan- og strategiprosesser.

Støtten som bevilges fra Innovasjon Norge skal normalt ikke utgjøre mer enn 50 prosent av prosjektkostnaden.

KAPITTEL 5. ADMINISTRASJONS- OG GJENNOMFØRINGSKOSTNADER

5.1 Definisjon

I administrasjons- og gjennomføringskostnader hos Innovasjon Norge og Siva knyttet til gjennomføring av fylkeskommunale oppdrag på post 61 inngår:

- a) Personalkostnader: lønnsutgifter, pensjon, sosiale kostnader og øvrige personalkostnader.
- b) Overhead: Indirekte kostnader knyttet til medarbeidere, som for eksempel IT, kontorkostnader og tilknyttede administrative tjenester.
- c) Andre driftskostnader som er knyttet til ordningen, som evalueringer, reisekostnader i henhold til statens reiseregulativ, trykksaker og kjøp av konsulent tjenester, skal rapporteres som prosjektkostnader og skal også dekkes innenfor rammene av ordningen.

5.2 Administrasjons- og gjennomføringskostnader i Innovasjon Norge

Hver fylkeskommune har ansvaret for å dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader for sitt oppdrag til Innovasjon Norge, i henhold til Basiskostnadsmodellen. Innovasjon Norge sentralt beregner vederlag for administrasjons- og gjennomføringskostnader for hvert fylkesoppdrag basert på erfaringstall. Vederlag for særskilte satsinger i enkeltfylker utover de ordinære tjenesteleveransene må Innovasjon Norge avklare med den enkelte fylkeskommune.

Ved risiko for at faktiske administrasjons- og gjennomføringskostnader vil overstige beregnet ressursbruk, skal Innovasjon Norge varsle fylkeskommunene om dette. Eventuell overstigende ressursbruk til formålet skal avklares med fylkeskommunen og legges til neste års administrasjons- og gjennomføringskostnader. Dersom Innovasjon Norge har ubrukte midler til administrasjon og gjennomføring ved årets slutt, overføres dette til neste års oppdrag.

Innovasjon Norge skal rapportere årlig til fylkeskommunene på hvor stor del av bevilgningen som er brukt til å dekke administrasjons- og gjennomføringskostnader i det enkelte fylke. Dersom rådgivingstjenester og tilretteleggingsarbeid går inn i administrasjons- og gjennomføringskostnadene, skal dette redegjøres for i rapporteringen.

5.3 Administrasjons- og gjennomføringskostnader i Siva

Departementet overfører årlig administrasjons- og gjennomføringskostnader direkte til Siva på vegne av fylkeskommunene. Departementet gir et anslag på administrasjons- og gjennomføringskostnadene for Siva i orienteringsbrevet fra departementet i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjettet, ut fra foregående års programaktivitet. Endelig beløp fastsettes i dialog mellom Siva, fylkeskommunene og departementet og formidles i oppdragsbrevet fra departementet til fylkeskommunene. Vederlag for særskilte oppdrag i enkeltfylke(r) knyttet til programmene som forprosjekt, pilotprosjekt eller lignende, må Siva avklare med den enkelte fylkeskommune.

Ved risiko for at faktiske administrasjons- og gjennomføringskostnader vil overstige beregnet ressursbruk, skal Siva varsle fylkeskommunene om dette. Eventuell overstigende ressursbruk til formålet skal avklares med fylkeskommunene og legges til neste års administrasjons- og gjennomføringskostnader. Dersom Siva har ubrukte midler til administrasjon og gjennomføring ved årets slutt, overføres dette til neste års oppdrag.

Ved avvikling av programstøtte til en næringshage eller inkubator som følge av endringer i fylkeskommuners oppdrag til Siva, skal oppdragsgiveren dekke inntil et halvt års programtilskudd til næringshagen eller inkubatoren etter at inngått avtale med operatøren er sagt opp. Dersom næringshagen eller inkubatoren har ubrukt programtilskudd, vil dette komme til fradrag fra beløpet som skal utbetales.

Siva skal i årsrapporten rapportere på de faktiske administrasjons- og gjennomføringskostnadene per ordning, og hva tildelte midler til administrasjon og gjennomføring er brukt til.

5.4 Administrasjonskostnader i fylkeskommunene

Hver fylkeskommune gis anledning til å benytte inntil 100 000 kroner fra posten for å dekke administrasjonskostnader knyttet til oppdragsgiveransvaret for ordningene under posten.

KAPITTEL 6. DISPONERING AV UBRUKTE MIDLER

Fylkeskommunene kan disponere midlene tildelt over post 61 uavhengig av bevilgningsår, innenfor postens formål.

Ubrukte midler og renteinntekter fra de fylkesvise oppdragene på posten kan Innovasjon Norge og Siva benytte innenfor samme mål etter avtale med den aktuelle fylkeskommune.

VEDLEGG 1. KRAV OG VILKÅR FOR PROGRAMBESKRIVELSER

Programbeskrivelser skal inneholde:

- ✓ bakgrunn, faglig rasjonale (markeds- og/eller systemsvikt), regionalpolitisk begrunnelse og forventet effekt av tiltaket
- ✓ beskrivelser av overordnede mål, program-/prosjekt mål og resultatmål
- ✓ beskrivelser av målgruppe(r) for tiltaket
- ✓ beskrivelser av geografisk innretning og nedslagsfelt
- ✓ beskrivelser av tildelingskriterier med utregningsregler for tilskudd
- ✓ beskrivelser av kriterier for måloppnåelse
- ✓ beskrivelser av strategier og arbeidsmetoder for hvordan målene skal nås
- ✓ beskrivelse av nåsituasjon og de forventede regionale effektene av programmet/tiltaket, og dessuten kvantitative og/eller kvalitative resultatmål og resultatindikatorer
- ✓ beskrivelser av kritiske risiko- og suksessfaktorer
- ✓ presentasjon av samarbeidspartnere og beskrivelse av samarbeidsplaner
- ✓ tidsplaner for programmet, inkludert framdrift og viktige milepæler. Det skal inngå i programbeskrivelsen en plan for utfasing eller videreføring av program/tiltak hos nasjonale virkemiddelaktører.
- ✓ budsjett- og finansieringsplan fordelt på årlige budsjett for hele program-/prosjektperioden. Egenfinansieringen til støttemottakeren og kostnader til administrasjon/drift skal fremkomme. Dersom det dreier seg om tiltak av varig karakter, skal det stå en plan for når og hvordan en kan oppnå selvfinansiering
- ✓ opplegg for program/tiltaksstyring (programstyre, referansegruppe e.l.) og hvem som er ansvarlig for fremdrift og faglig innhold
- ✓ beskrivelser av oppfølgingsrutiner for å sikre god internkontroll hos tilskuddsforvalteren og kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakeren
- ✓ rapporteringsrutiner og evalueringer (for flerårige tiltak/programmer)
- ✓ tilskuddsforvalter fastsetter eventuelle krav til egenfinansieringsandel og beløpsgrenser

I tillegg gjelder følgende for programmene:

Søknadsbehandlingen

- ✓ Søknadsbehandlingen må følge mål og regler fastsatt i stortingsvedtak, lov om Innovasjon Norge (herunder habilitetsregler), krav til god forvaltningsskikk og etisk atferd. Det skal legges vekt på å unngå forskjellsbehandling av likeartede søknader. Det må vises ekstra påpasselighet når det forventes at antall søknader vil overstige rammen for den enkelte ordningen.
- ✓ Innvilgede søknader skal bekreftes med tilsagnsbrev og standardvilkår som skal inneholde blant annet beskriveles av formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til, beløp med ev. opplysning om statsstøtte, utbetalingsordning, alle vilkårene knyttet til innvilget søknad, særskilte krav til rapportering utover standardvilkår og kontrolltiltak og reaksjoner ved brudd på betingelser og vilkår. Det skal innhentes skriftlig aksept av vilkår fra mottaker innen en gitt tidsfrist. Tilsagnet faller bort dersom mottaker ikke aksepterer vilkår innen fristen. Tilsagnsbrev og garantierklæringer skal signeres på vegne av henholdsvis Innovasjon Norge og Siva.
- ✓ Søknader som ikke innvilges, skal avslås skriftlig.

- ✓ Mottaker skal oppbevare regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregning av støttebeløp

Utbetalingsregimet:

- ✓ Inntil 30 prosent av tilskuddet kan utbetales forskuddsvis (inntil 50 prosent av etablerertilskudd), når nødvendig dokumentasjon er underskrevet, særvilkår er dokumentert oppfylt og prosjektet er klart for igangsetting. Når det kan dokumenteres at minst 50 prosent av de totale prosjektkostnader er påløpt, kan ytterligere inntil 50 prosent av tilskuddet utbetales (inntil 30 prosent av etablerertilskudd). Av samlet tilskudd skal minimum 20 prosent holdes tilbake inntil prosjektet er avsluttet og sluttrapport med revisorbekreftet regnskap foreligger. Dersom tilskuddsmottaker ikke er revisjonspliktig, kan regnskapet bekreftes av autorisert regnskapsfører.
- ✓ Utbetaling av lån kan tidligst skje når støttemottaker har påtatt seg debitoransvaret, de aktuelle sikkerheter er etablert og alle særvilkår knyttet til vedtaket er oppfylt.
 - ✓ Krav til rapportering, jf. pkt. 9, regnskap og eventuell revisorbekreftelse

Oppfølging og kontroll

- ✓ Opplysninger om kontrolltiltak som kan bli iverksatt for å sikre at bruken av midlene skjer i samsvar med forutsetningene for tildelingen, jf. Bevilgningsreglementets § 10
- ✓ Virkemiddelaktørene skal følge opp overfor tilskuddsmottaker dersom innrapportert informasjon er ufullstendig eller ikke er oversendt til rett tid.
- ✓ Dersom søker ikke kan dokumentere samtlige av de krav som er satt i tilsagnsbrevet innen utgangen av det tredje kalenderåret etter at tilsagnet ble gitt, vil tilsagnet automatisk falle bort.
- ✓ Dersom tilskuddsmottaker gir uriktige opplysninger eller tilskudd ikke benyttes i samsvar med fastsatte betingelser for tildelingen, kan støtte utbetalt i forbindelse med tilsagnet kreves helt eller delvis tilbakebetalt.
- ✓ Eventuelt for mye utbetalt tilskudd eller lån eller utbetalt på grunn av uberettiget tilsagn kan kreves tilbakebetalt.

VEDLEGG 2. ØVRIGE KRAV OG FØRINGER

Pkt 1 Offentlig støtte etter EØS-avtalen

All støtte skal gis innenfor rammen av statsstøttereglene i EØS-avtalen.

Det forutsettes at Innovasjon Norge og Siva har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere enhver tildeling ut fra de til enhver tid gjeldende notifikasjoner og innmeldinger til EFTAs overvåkingsorgan (ESA) som foreligger. I tillegg kan det gis bagatellmessig støtte.

Dersom Innovasjon Norge ønsker å tildele støtte til enkeltbedrifter utover grensene for individuelle tildelinger under en ordning, er de selv ansvarlige for å notifikere. Departementet skal holdes orientert om eventuelle individuelle notifikasjoner.

Pkt 2 Krav til informasjon om ordningene

For å sikre likebehandling skal virkemiddelaktørene utarbeide informasjonsmaterieell om den enkelte ordning slik at alle potensielle søkere innenfor målgruppen kan nås.

Informasjonsmateriellet skal inneholde:

- ✓ Formålet med ordningen
- ✓ Målgruppe (krav som gjelder for å komme i betraktning som søker)
- ✓ Krav som gjelder for å kunne få innvilget søknaden (tildelingskriterier)
- ✓ Om eventuell maksimal støtte/støttesats
- ✓ Om hvilken form søknaden skal ha
- ✓ Om hvilke opplysninger søknaden må inneholde for at det i første fase skal kunne konstateres om søknaden faller inn under ordningen
- ✓ Vilkår overfor støtemottaker (inkl. informasjonsplikt i etterhånd)
- ✓ Om at det kan iverksettes tiltak for å kontrollere at tilskuddet brukes i samsvar med forutsetningen
- ✓ Søknadsfrist

Dersom potensielle søkere ikke er kjent med de gjeldende detaljerte regler for ordningen, må det gis informasjon om hvor reglene er å få.

Pkt 3 Oppfølging og kontroll

Oppfølgings- og kontrolltiltak skal normalt baseres på mottatt innrapportering fra tilsagnsmottaker. Gjennomgang og vurdering av innrapporteringen skal dokumenteres skriftlig.

Ut fra gjennomgangen av mottatt innrapportering skal virkemiddelaktørene vurdere om det er behov for ytterligere oppfølgings- eller kontrolltiltak, spesielt dersom gjennomgangen avdekker muligheter for uregelmessigheter. Dette kan eksempelvis omfatte stikkprøvekontroll for prøving av data som ligger til grunn for utarbeidelse av innrapportert informasjon, nærmere regnskapsgjennomgang eller annen kontroll med at midlene har blitt benyttet som forutsatt, jf. Bevilgningsreglementets § 10.

Pkt 4 Intern kontroll hos virkemiddelaktørene

Virkemiddelaktørene skal ha systemer og rutiner som viser hvordan tilskudds-, låne- og garantirammer er utnyttet og at de ikke overskrides. Det skal foreligge løpende oppdaterte rapporter om status for de enkelte ordningene. For garantier gjelder dette både tilsagn og foreldede garantiansvar for utstedte garantierklæringer inklusiv, endringer i form av nedtrapping eller bortfall.

Pkt 5 Virkemiddelaktørenes rapportering til fylkeskommunene, departementet

Innovasjon Norge og Siva skal rapportere til alle oppdragsgivere i henhold til kriteriene for måloppnåelse og aktivitetsindikatorer for den enkelte ordning, jf. kap. 4 i retningslinjen, og krav til rapportering fastsatt i fylkeskommunenes årlige oppdragsbrev til Innovasjon Norge og Siva. Krav til, og hyppighet på, rapporteringen fra virkemiddelaktørene går frem av Prop. 1 S, oppdragsbrevene fra fylkeskommunene samt kap. 3 og 5.

Departementet skal foreta hensiktsmessige kontroller av kvaliteten på informasjonen i årsrapportene fra Innovasjon Norge og Siva.

Departementet kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene.

Innovasjon Norge skal registrere bedriftsrettet støtte i Brønnøysundregistrenes nasjonale register for offentlig støtte etter gjeldende regler.

Pkt 6 Evalueringer

Innovasjon Norge og Siva skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om tilskuddsordningene er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål, jf. kap. 3.2.

Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte tilskuddsordning. I denne sammenheng skal den administrative og økonomiske risikoen knyttet til ordningen samt kvalitet og omfang på rapporteringen vektlegges. Evalueringer må vurderes i sammenheng med kravene som stilles til rapporteringer.

Ressursene som benyttes på evalueringer skal ha et rimelig omfang i forhold til den nytten man vil ha av den informasjonen som fremkommer.

Evalueringer som er gjort tilgjengelig for allmenheten, skal sendes til Nasjonalbiblioteket i tråd med pliktavleveringsloven § 4. Innsendingsplikten ivaretas ved å registrere gjennomførte evalueringer i Evalueringsportalen.